

Jaargang 15 // #613 / 2 december 2019 // het opafhankelijke studentenblad van de Universiteit Gent

het opafhankelijke studentenblad van de Universiteit Gent

Het schaakspel

DOOR ANTOON VAN RYCKEGHEM
FOTO DOOR VINCENCE DE GOLS

De Gentse Studentenraad heeft het schaakspel ontdekt. Je kan er niet meer binnen komen zonder ongewild in een partij meegesleurd te worden. Is het er ooit al leuker geweest?

Dat zelfs studenten met zo'n drukke agenda voor een bordspel tijd willen maken, zegt genoeg over schaak. Het spel waarbij subtiele en brutale zetten hand in hand gaan, het spel waar winst en verlies atomisch dicht bij elkaar liggen.

Het quasi-oneindige aantal mogelijkheden en de grenzeloze creativiteit bezorgen het schaakspel een meedogenloze schoonheid. Eén onnauwkeurigheid en je winstkansen kelderen, één blunder en je mag het vergeten. Geen teamspe-

ler waarop je de schuld kan schuiven, de enige schuldige ben jijzelf.

Al deze recepten zorgen voor een verslavende ervaring. Nipt verloren? *Rematch!* Zelfs als je zwaar op je bek bent gegaan, wil je tonen dat je beter bent dan het net leek. Anderzijds is niks leuker dan winnen in schaak, op welke manier dan ook. De comeback smaakt zoet, maar dominant winnen verbetert je zelfvertrouwen.

Maar schaak zou schaak niet zijn zonder de gemaakte fouten en gemiste kansen. Fouten maken is menselijk, en dat zie je in schaak tussen mensen maar al te goed. Maar net dat maakt het spel zo mooi, want in die foutjes liggen er mogelijkheden voor verrukkelijke zetten van de tegenpartij.

Ontwaar jij de analogie met de federale regeringsvorming? Ook zij spelen een spelletje schaak, eentje op hoog niveau zelfs, maar de fouten die hier gemaakt worden, zorgen niet voor schoonheid maar verzieken het hele gebeuren.

Vanaf het moment dat politici van hun verantwoordelijkheden een schaakspelletje maken, zijn er geen winnaars, enkel verliezers. Strategische spelletjes horen op het bord te blijven.

COLOFON

Oplage

4000 exemplaren op papier, gratis verspreid in alle faculteiten, resto's en homes van de UGent. Verschijnt tweewekelijks tijdens het academiejaar.

Verantwoordelijke uitgever

Antoon Van Ryckeghem
Hoveniersberg 24, 9000 Gent

Druk

Graphius
Eekhoutdriesstraat 67
9041 Gent

Hoofdredacteur

Antoon Van Ryckeghem

Cover:

model: Antoon Van Ryckeghem
foto: Vincence De Gols
edit: Flo Tomlinson
tekst: Thomas De Paepe & Daan Van Cauwenberge

Coördinator

Ella Roose

Chef Reclame & PR

Mingtje Wang

Chef Lay-out

Thomas De Paepe

Chef Eindredactie

Dries Blontrock

Chef Cultuur

Elise Maes

Chef Wetenschap

Hanne Thiessen

Chef IT

Bart Kelchtermans

Chef Beeld (officieus)

Flo Tomlinson

Redacteurs

Antoon 'hart' Van Ryckeghem, Ayala 'ogen' Istas, Collin 'oor' Cardon, Daan 'wenis' Van Cauwenberge, Daphne 'tepel' Lox, David 'hand' Michiels, Dries 'prostaat' Van den Eynden, Dries 'centrum van wernicke' Blontrock, Elise 'baarmoeder' Maes, Ella 'mamma' Roose, Flo 'neusvleugel' Tomlinson, Hanne 'pinkje' Thiessen, Jan Emiel 'dikke teen' Cordeels, Judith 'tong' Lambert, Katrien 'middenrif' Vandenbroeck, Keanu 'fasciculus arcuatus' Colpaert, Pieter 'longen' Beirens, Vincence 'poepje' De Gols

Medewerkers

Julian 'meniscus' Jacobs, Marjan 'pols' Suffys

Illustraties

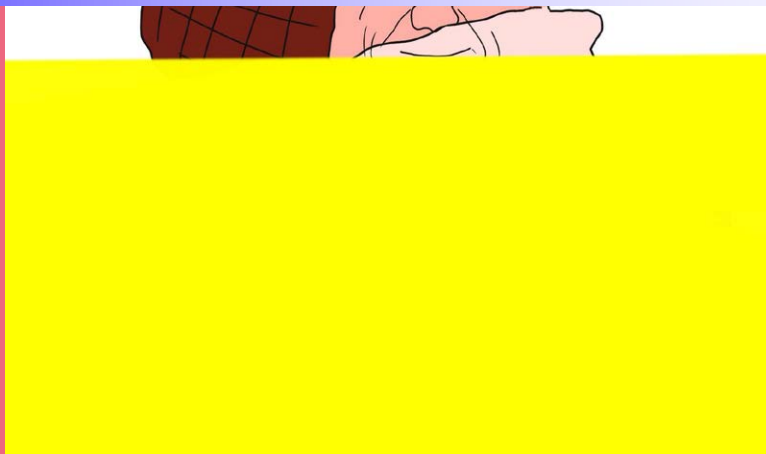
Daan Van Cauwenberge, Dries Blontrock, Milan 'sleutelbeen' George, Pieter Beirens

Foto's

Ayala Istas, Ella Roose, Flo Tomlinson, Hanne Thiessen, Judith Lambert, Nathan 'haar' Pelgrims, Vincence De Gols

Eindredactie

Antoon Van Ryckeghem, Ayala Istas, Collin Cardon, Bart 'prefrontale cortex' Kelchtermans, Daan Van Cauwenberge, Daphne Lox, David Michiels, Dries Blontrock, Dries Van Den Eynden, Elise Maes, Ella Roose, Flo Tomlinson, Hanne Thiessen, Jan Emiel Cordeels, Mingtje 'clitoris' Wang, Nathan 'perineum' Laroy, Pieter Beirens, Pieter-Jan 'oksels' Frees, Ralph 'stembanden' Van Damme, Thomas 'hypofyse' De Paepe, Vincence De Gols

Onderwijs

- Kort & Alma Maters Kroost 4
- Prof Préféré(e) 5
- De fobie voor de examenkopie 6
- The Schamper Times 8
- Eenzamejongeren.com 9
- Biotoop van de Bio-ingenieurs 10
- Best of... Chocolademelk 12
- Dood maar niet begraven 14
- De verdwenen FB-berichten 15
- When talking about AI 16
- Is de natiestaat achterhaald? 18

een canvas. 20

Wetenschap

- Wetenschapskort 22
- ZOMBIES!!! 23
- Bierbrouwen met (ge)MAK 24
- Francesca Minerva: Lookism 27
- Verticaal water zuiveren 28

Cultuur

- Cultuuragenda 29
- IS: de podcast 30
- Recensie: Pokémon Sword en Shield 31
- Cultuurbesparingen: een synthese 32
- Queen Nikkolah 34
- Horoscoop 37

Satire

- Buenos Días Bart 38
- Strip & Liegende vrouw 39

Hoor de wind waait door de bomen, hier in huis zelfs waait de wind. Zou die goede **Sint (Quiz, Moeder Theepot, 5/12)** nog komen? Zeker nu wij zo scheef zullen gaan (**Massacantus, 11/12**). Vooral omdat dit niet het enige stoute is dat ik zal doen de komende weken. Zo ga ik ook genieten van die verraderlijke appeljenever op de **Jeneveravond (Scaldis, 4/12)** en een verfrissende (maar waarschijnlijk dodelijke) Long Island Iced Tea op de **Cocktailavond van Veto Gent (3/12)**. Daarna heb ik mijn zinnen gezet op een overheerlijke glühwein tijdens één van de vele **kerstmarkten (VGK, 3/12; VLK, 3/12 & WiNA, 9/12)**. Of is 'wintermarkt' nu de politiek correcte term (**Geologica, 9/12; Wintermarkt der wetenschappen, Chemica, 9/12**)? Ik heb geen idee, maar wat ik wel weet, is dit: gebruikmaken van het **Gratis Vat**

(**Geografica, 5/12**) zal mij nog hoger op de *naughty list* krijgen. Verder denk ik dat het eens tijd is om mijn dokter beter, en op een geheel andere manier, te leren kennen (**Date Your Doctor, BeMSA, 3/12**). Misschien kan ik hem of haar dan meteen uitnodigen om een avondje te gaan dansen (**Ballroom & Latin: Beginners, Gentse Universitaire Dansclub, 2/12**) of om met mij te genieten van een **benefietconcert (GUSO, 5, 6 & 7/ 12)**. Als deze eerste avond eindigt met een positief oraal onderzoek, kunnen we het misschien nog een stapje verder nemen. Eventueel genieten we dan zelfs wel van een avondje **Netflix & Chill (VTK 9/12)**. Eén ding is zeker, of ik nu de ware vind in mijn dokter of niet, op 12 december heb ik gegarandeerd een **Massa Kater (Home Fabiola)**.

alma maters kroost

DOOR ELLA ROOSE

Ze is de meest modieuze medewerker van de UGent. Ze is de sleutelbewaarder van ons geliefde studentenhuus De Thermanal. Ze is onze strenge, maar rechtvaardige moeder tijdens de week. Ze is **Sara Van De Balie**. U leest het goed, er wordt wel eens gefluisterd dat haar achternaam echt 'Van De Balie' is. Van achter haar *workstation* oftewel 'de balie van De Thermanal' heeft ze zicht op alles en iedereen die het gebouw binnen- en buitenstompelt. Merkwaaardige taferelen en ranzige studenten zijn haar niet onbekend: "Verenigingen die hier feestjes houden zijn de ergste. Een van de gruwelijkste ontdekkingen die we hier al gedaan hebben, waren ondergeplaste bierflesjes in de urinoirs. Achteraf lach ik met dat soort dingen, maar op het moment zelf is het even schrikken", aldus Van De Balie. "Ik droom ook nog steeds van de dag dat studenten mij de sleutels en beamers op tijd en op de juiste manier komen terugbrengen. Ik maak veel mee met studenten en ze zijn verantwoordelijk voor een aantal zeer vervelende grijze haren, maar toch zie ik hen graag."

~Prof Préféré(e)~

• DOOR KEANU COLPAERT

Die ene van historische kritiek, die andere van biomechanica en ook nog dingske van verbintenissenrecht. De UGent barst van de intrigerende professoren. Wie zijn ze en wat doen ze? Maar vooral: wat drijft hen precies? Een exclusieve kijk in de wereld van onze Prof Préféré.

Sarah Haas is professor en onderzoeker aan de UGent. Momenteel houdt ze zich vooral bezig met *Writer Development*: dit houdt zowel het schrijf- en onderzoeksproces in, als de ondersteuning van dat proces. Ze is geïnteresseerd in alles dat met schrijven en auteurs te maken heeft. Ze is vooral bekend voor haar fantastische hoorcolleges, waarin er meer dan eens gelachen wordt.

Als u weer twintig jaar was, wat zou u anders doen?

“Ten eerste zou ik vaker biljarten, of poolen, of hoe je dat ook wilt noemen. Ik zou ook basgitaar spelen in een garageband. Toen ik twintig was, kreeg ik daar namelijk de kans toe, maar ik was een te grote angsthaas om voor een publiek te spelen. Dat is iets waar ik nog steeds spijt van heb. Ten laatste zou ik meer kattenkwaad uithalen: toen ik student was, had mijn vriend een gigantisch paar speakers in zijn kamer. In het midden van de nacht speelden we dan enorm luid vreemde geluiden af. Ons favoriete geluid was het geschreeuw van Tarzan. We moesten uiteindelijk stoppen, maar toen ik een tijdje later in een café was, hoorde ik iemand zeggen: “Ik liep eens rond twee uur ‘s nachts op de campus en ik hoor plots een Tarzan-schreeuw.” Daar ben ik nog steeds trots op.”

Als u één ding kon veranderen aan studenten, wat zou het dan zijn?

“In mijn droomwereld geven studenten enkel om wat ze leren, wat ze nog kun-

“

Ik ben tomatensap

nen leren en hoe ze die inzichten kunnen toepassen in nieuwe situaties. Ik zie leren hier trouwens helemaal niet als zaken memoriseren. Als het aan mij lag, gaven studenten niks om punten, alleen om leren. Toevallig zijn er in mijn droomwereld ook geen punten of examens, zodat iedereen gewoon kan focussen op het leerproces.”

Met welke fictieve of reële persoon zou u willen ruilen voor een dag?

“Bugs Bunny. Dat verdomde konijn slaagt er altijd in om uit de lastigste si-

tuaties te komen op de meest sluwe manieren. Daarnaast heeft hij altijd een aambeeld om op iemands hoofd te laten vallen, mocht dat nodig zijn.”

Als u een drankje was, wat zou u dan zijn?

“Een Dry Martini. Waarschijnlijk wel met iets onorthodox, zoals bijvoorbeeld Filliers Tangerine Gin in plaats van Bombay. Daarbij misschien wat licht verfrommelde koriander in plaats van olijven. Waarom? Ten eerste is het een klassieker, waarmee ik ‘oud’ bedoel. De Dry Martini bestaat echt al jaren. Ten tweede is het eerlijk en rechtdoorzee: het heeft maar drie ingrediënten, geen nonsens met vijftig verschillende benodigdheden. Wat je ziet is dus ook wat je krijgt, er zijn geen verrassingen. Behalve dan de tangerine en koriander. Ten slotte is het vrij goed in zijn wat het is: een droge Martini.

Wacht, een Dry Martini is wat ik wil zijn. Wat ik ben is waarschijnlijk iets zoals tomatensap.”

Op welk schrijfstuk bent u het meest trots?

“Waarschijnlijk een gedicht dat ik voor mijn neef schreef toen hij nog maar net leerde lezen. Ik ben geen dichter en het was een heel slecht gedicht, maar hij vond het geweldig. Dat is het stuk dat het meeste vreugde bracht aan mijn publiek, en dus vermoedelijk mijn beste stuk.”

DE FOBIE VOOR DE EXAMENKOPIE

Niet doemdenken: je zal slagen voor al je examens! Maar stel dat je geflest bent en een kopie wilt van het examen en je antwoorden. Kan dit zomaar? En hoe kunnen studenten zich juridisch bewapenen tegen de weigering van een aanvraag?

In augustus verscheen er in *De Standaard* een artikel over hoe het kopiëren van examens dan toch niet compleet verboden wordt, in tegenstelling tot eerdere berichtgeving. De student, maffioso in de illegale examenvragenmarkt, zou uit zijn op een examenkopie puur voor de verspreiding van vragen. De student die naar eigen inzien nood heeft aan een volledige kopie en zijn of haar gegeven antwoorden blijft jammer genoeg wel met lege handen achter. Onze universiteit stelt namelijk dat het voor ons toch verboden is een kopie mee naar huis te nemen. Of is het afdwingbaar?

DE OPENBARING VAN DE BESTUURSINFORMATIE

Om de juristiek achter het hele ‘verbod’ te achterhalen moet men teruggaan naar 2004, toen het openbaarheidsdecreet werd aangenomen. Dit steunt op artikel 32 van de Grondwet, dat de openbaarheid van bestuur voorschrijft. Elke burger heeft recht om op aanvraag bepaalde

informatie van de overheid te verkrijgen. “Dat bestuursdecreet werd zo opgesteld dat niet alleen publieke instellingen, de overheid, maar ook private onderwijsinstellingen eronder vielen”, stelt **Dylan Couck**, ondervoorzitter van Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS). Voor Artevelde Hogeschool en de KU Leuven bevestigde de Raad van

“

In een uitgeschreven examen
kan je nog gedachtengang
terugvinden, in bolletjes
kleuren niet

State bijvoorbeeld al dat zij in de zin van dat openbaarheidsdecreet gekwalificeerd worden als bestuursinstanties, net omdat ze belast zijn met een taak van algemeen belang en beslissingen nemen die derden

(lees: studenten) binden - examens en resultaten dus. In de toelichting van dat arrest werd duidelijk gemaakt dat die passage specifiek bedoeld was om de private onderwijsinstellingen te vatten. Concreet betekent dit dat zij verplicht zijn informatie bij aanvraag vrij te geven met betrekking tot de hele student-universiteitrelatie, waaronder dus ook een examenkopie.

EXPECT THE EXPECTED

De universiteiten en hogescholen hebben toch nog een paar uitzonderingen op de regel als houvast om de opvraging van een kopie te weigeren. “Er zijn er drie die logisch gezien ingeroepen kunnen worden door de instelling om zo’n kopie te weigeren, maar de Beroepsinstantie inzake Openbaarheid van Bestuur is eigenlijk altijd zeer streng geweest in de toepassing ervan”, vervolgt Couck. Een eerste is die van de kennelijke onredelijkheid, wanneer de student manifest misbruik maakt van het recht. Een vage beschrijving die aan de hand van een voorbeeld best helder gemaakt kan worden: elk examen van de afgelopen drie jaar aanvragen, valt onder die uitzondering. Dit grotendeels ook omdat zij kopijen van schriftelijke examens van een student maar tot één jaar na het einde van het betrokken academiejaar bijhouden.

Een instelling moet informatie ook niet openbaar maken als het gaat over onvolledige documenten. “In het verleden hebben onderwijsinstellingen al geprobeerd om die uitzondering in

te roepen toen het ging over inzage of kopieën van de examens. Wat bleek nu uit de parlementaire voorbereiding: het moet toch kunnen. De documenten die meegenomen worden in een besluitproces zijn wél afgewerkt wanneer ze finaal ondertekend zijn of gequoteerd worden”, benadrukt Couck.

“De laatste strohalm waar ze zich dan nog aan kunnen vastklampen is de schending van financieel, economisch en commercieel belang.” Als de openbaarmaking van een examen een te grote kost met zich meebrengt, kan het geweigerd worden. Deze is wel al succesvol ingeroepen wanneer het ging over stationsproeven in de geneeskunde. Ze moeten internationaal afgestemd worden en de moeilijkheid om die valide op te stellen zou afwegen tegen de vraag van studenten om er kopieën van te krijgen.

UGEXIT

De universiteit kan met futiliteiten beginnen te gooien, maar dat geldt ook voor de student! Het openbaarheidsdecreet (sinds december 2018: bestuursdecreet) geldt enkel voor de Vlaamse Gemeenschap, aangezien onderwijs een Vlaamse bevoegdheid is, en *Big Brother* Europa alles ziet. “Het Hof van Justitie heeft in een Ierse zaak op een zeer creatieve wijze gezegd dat antwoorden die de student geeft en de feedback van de examiner persoonsgegevens van die student zijn”, aldus Couck. Er werd in die zaak gesteund op de voorganger van de fameuze GDPR-wetgeving. Dit zijn regels rond de bescherming van privacy en gegevens van de Europeaan. Hoe deze wetten dan precies relevant zijn,

verheldert Couck: “De hoofdreden die het Hof aanhaalt is de evaluatie van de student. De inhoud zou het niveau van de kennis en vaardigheden van de student weerspiegelen en eventueel ook zijn gedachtengang, oordeel en kritische geest en bovendien informatie over het handschrift. De ‘eventueel’ en ‘bovendien’ zorgen ervoor dat dit ook voor meerkeuzevragen geldt. In een uitgeschreven examen kan je nog gedachtengang terugvinden, in bolletjes kleuren niet.”

“

Zie je hen al alle vragen
uitwissen op een kopie?

“Daarnaast stelt de GDPR dat een eerste kopie van persoonsgegevens zelfs gratis moet zijn.” Maar hij is duidelijker: “Het is natuurlijk allemaal zeer verregaande rechtspraak; als puntje bij paaltje komt, betekent het dus wel effectief dat de Vlaamse decreetgever niet, of toch zeer moeilijk, kan verbieden dat studenten een kopie krijgen van hun eigen antwoorden.”

DE KANT VAN DE VIJAND

De vraag of een examiner zijn individueel auteursrecht kan uitoefenen op de rechten van de student blijft helaas en er bestaat nog steeds discussie rond. “Je zou als examiner in beginsel wel je auteursrecht kunnen invoeren. De Codex Hoger Onderwijs verplicht de universiteit wel de openbaarheid te regelen in haar onderwijs- en examenreglement, en ook personeel moet dat naleven. Het is dus

zeker niet evident om het auteursrecht te gebruiken als uitzondering op die openbaarheid”, nuanceert Couck. Zelfs als het auteursrecht succesvol ingeroepen zou kunnen worden, wringt het administratieve schoentje: “Zie je hen al alle vragen uitwissen op een kopie?”

I WOULD LIKE TO SPEAK TO THE MANAGER

De UGent heeft beslist dat zij geen kopieën wil verschaffen en Couck en VVS moedigen het ook niet aan als je er geen behoefte aan hebt, maar het zou dus wel moeten kunnen. OD XXIX (Onderwijsdecreet 29), dat vanaf september 2019 van kracht is, omschrijft helder dat de student eerst op feedbackmoment moet gegaan zijn en dat de kopie strikt voor eigen gebruik moet dienen. Al deze stappen gevolgd en toch geweigerd? Aanvechten! De UGent mag een redelijke aanvraag op een examenkopie in principe niet afslaan, maar je weet het best weet waarom en of je het al dan niet wel echt nodig hebt.

The Schamper Times

MAANDAG 2 DECEMBER, THERMINAL, HOVENIERSBERG, 9000 GENT NR. 4891

door Dries Van den Eynden

Als u zich al vaak heeft afgevraagd wat de Gentse studentenvertegenwoordiging nu eigenlijk precies doet, moet u hier zijn. The Schamper Times houdt de student up-to-date met wat er zich afspeelt in de UGentse politiek. *Watskeburt* in de GSR van tegenwoordig?!

ACTIES OM HET WARM VAN TE KRIJGEN

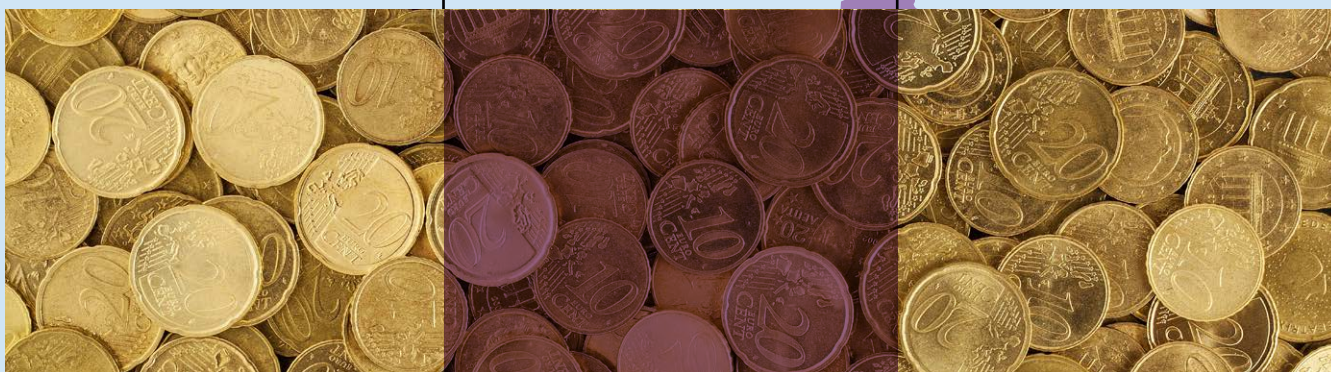
"Sinterklaas is nog niet langs geweest en het is nog herfst!" Oké, rot op schreeuwende kerstpuristen. Rond deze tijd van het jaar halen mensen hun centjes boven voor goede doelen en solidariteit, want in de aanloop naar 'de Warmste Week' worden er immens veel acties op poten gezet. Studentenverenigingen aan de UGent zullen ook dit jaar hun steentje bijdragen met verschillende wintermarktjes. De faculteit Wetenschappen zal de opbrengsten schenken aan vzw Kloen, de organisatie die ziekenhuisclowns ondersteunt, en vzw Uilenspel, een Gentse vrijwilligersorganisatie die sociale ongelijkheid tegengaat door kinderen uit kansarme gezinnen te helpen. De gezondheidswetenschappelijke kringen van het UZ zullen zich met hun driedaagse kerstmarkt inzetten voor vzw Piekernie, die mensen met een dwarslaesie hulp biedt, en de bio-ingenieurs van het *boerekot* (VLK) komen in actie voor beter waterbeheer in ontwikkelingslanden. (Data te vinden in de Kort)

PAARS IS THE NEW BLACK

Hoe somber de maatschappij er ook uitziet, na regen komt zonneschijn en met wat geluk een regenboog! De campagne PAARS zal binnenkort ook het hart van de Gentse student kleuren. Het beoogt meer tolerantie en respect voor LGBTQ+-jongeren en zal samenwerken met de GSR om bij de UGent te lanceren. De organisatie ontstond in 2010 in de VS, toen 15-jarige **Brittany McMillan** haar medescholieren vroeg om paars te dragen om visueel solidair te zijn met de LGBTQ+-gemeenschap na een reeks van zelfdodingen van holebi-jongeren die gepest werden voor wie ze waren. Jaarlijks worden er in de week van de Dag tegen Homo- en Transfobie op 17 mei allerlei activiteiten georganiseerd in middelbare scholen, en via de Gentse Studentenraad komt de campagne nu ook tot bij ons. De week valt wel na de stuververkiezingen en vlak voor de examens, dus aan grootse bezienswaardigheden kunnen we ons niet verwachten, maar visibiliteit komt er zeker!

GRAAICULTUUR

De nieuwe beleidsverantwoordelijke studiekosten van de GSR heeft het levenslicht gezien! **Ellen Van de Steen**, voormalig voorzitter van de Studentenraad Politieke en Sociale Wetenschappen, werd verkozen en belast met een taak van uitermate groot belang. "In sommige opleidingen loopt de studiekost zo hoog op dat de student moet afhaken door het dure studiemateriaal", schrijft ze in haar motivatiebrief. Daarbij legde ze een projectplan op tafel, waarin ze wil kijken naar de verdeling van die kosten, zowel op sociaal als studievlak. Die schat de sociale dienst van UGent nu tussen de 4.500 en 11.500 euro, afhankelijk van respectievelijk pendel- of kotstudent. De gemiddelde prijs voor boeken ramen ze op 339 euro, maar in richtingen als Geneeskunde moet er bijkomend materiaal aangekocht worden. Van de Steen zal de huidige werkgroepen rond studiekost opvolgen en kijken waar zij het al bescheiden studentenportefeuilletje nog leed kan besparen.

De eenzaamheid kruipt door de kieren van ongeopende deuren en ramen. Daar zit ik, luisterend naar de voorbijrazende auto's, terwijl de warmte van de radiator koud aanvoelt. De maand december komt in zicht, net als de kortste en donkerste dag van het jaar; 22 december.

Op deze dagen denken we vaak aan de oudere medemens, opgesloten in witte ruimtes, met enkel het bezoek van verpleegkundigen. Wat soms vergeten wordt, is dat niet alleen zij de eenzaamheid ervaren. Meer dan de helft van de jongeren onder de 34 jaar ondervindt het gevoel 'eenzaamheid', dat blijkt uit het geluksonderzoek van 2019. Waarom wordt hier zo weinig aandacht aan besteed?

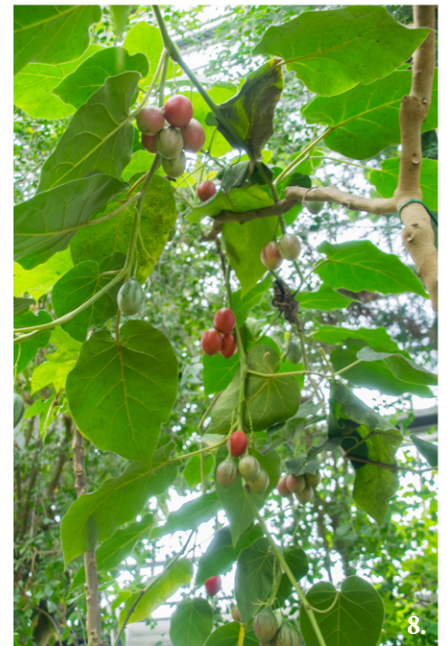
De chronische eenzaamheid dringt zich op tijdens de feestdagen en is onvermoeibaar. Enkele families vieren geen kerst of Nieuwjaar, waardoor sommige jongeren achterblijven met enkel hun volgers op Instagram. Het isolement, zowel mentaal als fysiek, kent zo een stijgende trend dat Canvas er zowaar een reeks aan wijdt en *De Morgen* een podcast genaamd 'De Eenzaamheidstapes' uitzendt. Het baart me zorgen dat er nu pas actie ondernomen wordt.

We zouden een voorbeeld moeten nemen aan onze noorderburen. Nederland heeft een nationaal meldpunt, eenzamejongeren.com, dat eenzaamheid bij de leeftijdsgroep twaalf tot dertig jaar in kaart brengt. België heeft baat bij een gelijkaardig initiatief, want eenzaamheid wrekt zich op je lichaam. Mensen die kampen met gevoelens van eenzaamheid hebben een verhoogd risico op hart- en vaatziekten, kanker en dementie.

Het lijkt alsof de wereld de eenzamen niet begrijpt, want vaak zijn we wel omringd door vrienden en familie. Niemand lijkt te beseffen dat je, als je omringd bent, je nog steeds het gevoel kan hebben, afgesloten te zijn van de wereld. Zelf ervaar ik deze gemoedstoestand vaak. Ik trek nu aan de alarmbel en vraag hulp, maar niet iedereen zet deze stap. Als je je alleen voelt en niemand ziet het of reikt je de hand, dan raak je vast in een neerwaartse spiraal. Hoe langer je hierin vastzit, des te moeilijker het is om eruit te ontsnappen.

Ik ben boos, want het is de moderne samenleving die achteruitgaat, het gedigitaliseerde tijdperk dat ons vergiftigt. Onze generatie zit hierin vast. Samen naar het theater gaan, iets koken of een wandeling door het park maken komt veel minder voor, en dit door onze ogen die gekluisterd zijn aan schermen. De drempel om contact op te nemen met een van de vijfhonderd Facebookvrienden is ook groot. Iemand die je niet goed kent uitnodigen voor een picknick is namelijk niet vanzelfsprekend.

Ik hoop dat onze generatie dit probeert te veranderen. Dat iedereen wat socialer wordt en misschien eens iemand uitnodigt om mee kerst te vieren bij de familie. En als je toch eenzaam bent of niemand hebt om mee af te tellen, ga dan eens naar een café in de buurt, klop bij je burens aan. Misschien vind je wel iemand die ook alleen in de zetel zit, wachtend op een berichtje van een of ander nummer dat naar al zijn contacten hetzelfde stuurt.

De Biotoop van de Bio-ingenieurs

Een fotoreportage en rondleiding met een student bio-ingenieurswetenschappen

1. De Tropische Serre van de Plantentuin
2. Wist je dat Salie krampwerende werkingen heeft?
3. De giftige kamerplant Euphorbia milii ook bekend als Christusdoorn
4. De echinocactus

5. Bananenplanten zijn geen bomen, maar reuzenkruiden, de 'stam' bestaat eigenlijk uit bij elkaar gegroeide bladscheden
6. Beaucarnea recurvata – Muizendoornfamilie
7. Klimop wordt de vrije loop gelaten op deze boomstam
8. De Vasconcellea monoica - Papayafamilie caricaceae
9. De Ptychosperma schefferi - Palmenfamilie afkomstig uit Papoea-Nieuw-Guinea

Zoals journalisten hun redactie hebben, koks hun keuken, en leerkrachten hun klaslokaal, zo hebben bio-ingenieurs en andere biologiefanaten hun plantentuin. Een groene oase pal in het centrum van ons geliefde Gent, vrij voor bezoek en vooral ondergewaardeerd. In het gezelschap van Liam Van Langenhove, student bio-ingenieurswetenschappen en vermoedelijk geen familie van, namen we foto's en deden we kennis op over al wat groeit en bloeit in deze universitaire biotoop.

10. De kurkeik kan tot 250 jaar oud worden. De dikke schors beschermt de bomen tegen vuur en zorgt ervoor dat de boom snel kan teruggroeien na bosbranden.

11. De bittere zaden van de kolaboom worden traditioneel gekauwd en verwerkt tot drank. De opwekkende eigenschappen zijn toe te schrijven aan de aanwezigheid van cafeïne, kolanine en theobromine

12. Ook buiten de serres en perkjes valt er moois te zien, zoals deze kleine waterval

13. De plantentuin kweekt deze tabak niet om te roken, maar juist in functie van een rookstopprogramma

14. Een kool van heel dichtbij gefotografeerd

15. Rode kool voor het in de puree wordt gedraaid

16. De *Medinilla javanensis*

FOTO'S EN TEKST DOOR FLO TOMLINSON

BEST OF... chocolademelk

HUIZE COLETTE

Dit gezellige huis is een oase van rust in het midden van de stad, met zachte verlichting en fijne jazz die uit de speakers weerklinkt. Voor zonderlingen die nooit van hun studentenberg afdalen om de rest van Gent te verkennen, is dit plekje vast en zeker onbekend. Maar zodra je de chocomelk van Huize Colette proeft, zal het zeker niet onbemind blijven. Als basismok

MAYANA

Pal in het hartje van onze geliefde studentenbuurt nestelt Mayana zich in de Sint-Pietersnieuwstraat. Vanaf het moment dat je de deur opent en een eerste stap over de drempel zet, word je overdonderd door de intense geur van chocolade. Deze bar is dan ook specifiek bekend voor zijn chocomelk en

TAKE FIVE ESPRESSOBAR

Op een steenworp van Campus Aula verzamelen studenten, koffie-addicts en jazzfanaten dagelijks om hun stukje ochtendgoud hier in de mond te nemen. De combinatie van een herenhuis met art-decotegels en het met hout beklede interieur zorgt voor een gezellig drukke sfeer in de zaak. Hoewel deze koffiebar vooral gelauwerd wordt om zijn - vanzelfspre-

VOORUIT CAFÉ

Als je deze koude dagen graag verwarmt met een lekkere chocolademelk maar je vrienden enkel oog hebben voor bier, rest je maar een oplossing: chocomelk bestellen op café. De Vooruit is zo'n café waar ook de chocomelkliefhebber terecht kan. Je kan er je favoriete drank op drie wijzen verkrijgen. Wie z'n

PAIN QUOTIDIEN (KALANDEBERG)

Net zoals bij de burens van Campus Aula, waan je je in Pain Quotidien meteen een halve eeuw eerder. Hun 'Belgische Warme Chocolademelk' past perfect bij de gezelligheid van de zaak. Voor €3,95 heb je een stomende kom heerlijke chocomelk. Met deze kleine versie heb je meer dan genoeg: je laat je kop waarschijnlijk niet leeg achter en bovendien kost de

heb je de keuze tussen vier soorten chocolade, die je kan aanvullen met allerlei lekkers. Slagroom en marshmallows zijn klassiekers, maar als je praliné of Maltezersnoepjes in je drank wilt uitproberen, moet je bij Colette zijn. Voor een dampende kop chocolademelk betaal je €3,80, voor elk extraatje komt daar €1 bij. Dat is niet weinig, maar de tassen zijn groot, de chocolade is vers gesmolten en de

andere op chocolade geïnspireerde drankjes en hapjes. Dit is een echte aanrader voor de fanatieke chocomelkdrinker, voor de ziel wiens dorst naar chocolade nooit gelest kan worden. Voor €4 heb je een klassieke chocomelk met een proevertje gebak of toefje slagroom ernaast. Ook de fans van plantaardige chocolademelk kunnen hier terecht,

kend - heerlijke koffie, worden chocoladeliefhebbers hier minstens evenzeer in de watten gelegd. Voor €3,60 kies je uit drie soorten chocoladecallets (zo'n kleine gestolde druppeltjes, *red.*), opteer je voor gestoomde of havermelk (voor laatstgenoemde betaal je €0,50 meer) en krijg je je zoete goed geserveerd met een Lotus-speculoosje. De barista versiert je chocolademelk bovendien met speciale

choco het liefst koud drinkt, betaalt €2,60. Zie je hem liever opgewarmd, dan tel je €2,90 neer en voor wie er liefst nog een dikke toef slagroom op wilt, komt het neer op €3,20. Dat is een kleine euro minder dan in de gemiddelde chocoladebar, maar fijnproevende chocomelkfanaten zullen hier niet aan hun trekken komen. Hier vind je geen

grote je een euro meer. Het heerlijke goedje heeft een volle smaak, waarschijnlijk door de rijke volle melk. Je merkt meteen het verschil met een kopje Nesquik: hier en daar drijft nog een brokje ongesmolten chocolade. Het is bovendien erg moeilijk om ergens warme chocolademelk te vinden die niet overdreven zoet is. Die van Pain Quotidien smaakt naar pure chocolade, zonder je

supplementen krijg je in grote hoeveelheid. Colette heeft ook eigenaardige huisspecialiteiten: zo kunnen oude zielen en anglofielen hun hart warmen aan chocomelk zoals die in 1695 aan het Britse hof werd gemaakt. Bij alle warme dranken krijg je een huisgemaakt koekje dat de perfecte hoeveelheid chocolade heeft en net droog genoeg is.

want voor 50 cent extra kan je van elk drankje een versie met notenmelk krijgen. Een knusse plek voor *mommy's special guy/girl* die graag chocomelk oplepelt met een gouden lepeltje. Het interieur is simpel maar rustgevend en vormt een chocoladeparadijs in het centrum van de drukke Gentse binnenstad.

chocolate art. Wie dat wil, kan ook eerst het melkschuim oplepelen alvorens de chocolade, die onderaan zit, door de melk heen te roeren. Veel koffiebars maken voor hun chocomelk gebruik van chocoladecallets, maar het verschil laat zich vooral merken in de dosering. Zo zijn *chocomaniacs* in Take Five helemaal op de juiste plaats. Bij zaken als 'Barista' en 'Vandekerckhove' is de dosis iets kleiner en smaakt de melk sterker door.

versgesmolten chocolade of chocoladecallets, maar gewone (zij het wel biologische) chocomelk uit de bus, die eventueel opgewarmd wordt. Bij je tas krijg je een Oxfam-chocolaatje als troostprijs. Voor een sfeervolle avond met vrienden, is de Vooruit *the place to be*. Ben je echter op zoek naar een goede chocomelk, trek je best naar andere oorden.

met een overheersende dorst achter te laten. Een andere hindernis die meeste *hot cocoas* niet overstijgen, is het afkoelen. Op een magische manier slaagt deze chocomelk erin vrij lang warm te blijven. Je lijn wordt dikker, je portemonnee slankt af. Maar ach, als je ergens halfbevoren binnenstropelt, is een hete kop zuivel dé beste troost die je kan vinden.

Dood maar nog niet begraven

DOOR DAVID MICHIELS, FOTO'S DOOR DOMINIQUE JACOBUS

De Egyptenaren wisten het al: ook na het overlijden kan je nog *fresh* zijn. De methoden daarvoor zijn nu beter en het is niet langer nodig om lijken te stelen zoals Da Vinci en Vesalius dat wel eens deden. Hoe belandt een dode tegenwoordig op de snijtafel?

Als je beslist om je lichaam te doneren aan de wetenschap, is het na je dood bijna even spannend als ervoor. De man met de zeis is nog maar net om de hoek of de klok begint te tikken: t-minus 48 uur. “Het is belangrijk dat na het telefoontje van de familie alles snel gaat, want bloed stolt en de privacywet zorgt ervoor dat een medisch dossier 48 uur na het overlijden wordt afgesloten”, zegt **Dominique Jacobus**, coördinator van de snijzaal anatomie. “Het stoffelijk over-schot komt bij ons binnen via onze be-grafenisonderneemster. Er wordt bloed afgenomen om te testen op besmettelijke ziektes: syfilis, hepatitis, HIV, enzovoort. Besmette lichamen gebruiken we niet. We willen studenten en specialisten zo goed mogelijk beschermen.”

VOOR STUDENTEN

Hij licht verder toe: “Daarna wordt er gescreend voor littekens, waaruit we af-leiden of er ingrepen op de persoon zijn uitgevoerd. Bij veel littekens wordt het lijk gereserveerd voor onderwijs, omdat zij niet per se perfecte lichamen nodig hebben. Voor de balseming gebruiken we dan zinkchloride, een conserverings-product dat ongeveer 75 euro kost per behandeling. Via de ader in de lies wordt tien liter van deze substantie gedurende drie uur doorheen het lichaam gepompt. Daarna ligt het nog enkele dagen op ka-mertemperatuur en dan verhuist het, in een lijkkzak, naar een van de koelcellen.”

“
Het lichaam wordt niet in
stukken en brokken in de
kist gelegd

VOOR SPECIALISTEN

Wanneer Dominique en zijn collega's weinig littekens opmerken, is het lichaam geschikt voor chirurgische workshops. “Hiervoor gebruiken we Thiel-balse-ming: een conservatiemethode waarbij de dode levensecht en flexibel blijft. De natrium- en kaliumzouten die hiervoor gebruikt worden, zijn een pak duurder: zo'n 1.500 euro. De chemische oplossing wordt op dezelfde manier aangebracht, maar het lichaam moet daarna nog voor minstens zes weken in een bad onderge-dompeld liggen zodanig dat het product grondig kan indringen. Het voordeel van deze techniek is dat de lichamen, vacuüm verpakt in een grote plastic zak, op kamertemperatuur kunnen bewaard worden.”

VOOR MOEDER NATUUR

De prosectoren, diegenen die het voor-bereidende werk doen, prepareren het lichaam en maken dus geen gebruik van het vroeger zo populaire formol en fenol. De stoffen die nu gebruikt worden, zijn milieuvriendelijker en worden samen met het bloed in het lichaam gepompt zodat het kan doordringen tot in de kleinste haarvaatjes.

Het kan tot twee jaar duren vooraleer lichamen gecremeerd of begraven wor-den. “Die mensen hebben hun lichaam afgestaan met de wens om maximaal van nut te zijn, dus proberen we het ten volle te gebruiken.” Ook goed om te weten: het lichaam wordt niet in stukken en brokken in de kist gelegd. Neen, alles wordt na elk bezoek aan de snijtafel weer netjes aan elkaar genaaid. Studenten en chirurgen krijgen duidelijke instructies: met respect te werk gaan en het hoofd erbij houden.

Het Mysterie van de Verdwenen Facebookberichten

MEME EN TEKST DOOR DAAN VAN CAUWENBERGE

Of

waarom economiestudenten geen tweedehandsboeken hebben

Het is dan wel al een maand te laat voor Halloween, maar studenten aan de Faculteit Economie en Bedrijfskunde hebben de laatste tijd te kampen met een mysterieus probleem. Ieder bericht over tweedehandsboeken verdween namelijk nog voor het bekeken kon worden. Is dit het werk van spoken, of is er meer aan de hand?

Iedereen die al eens een paranormale film bekeken heeft, weet dat verdwijnen-de voorwerpen het eerste teken zijn dat je met een spook of demoon zit. Volgens dit criterium hebben de Facebookgroepen van de Faculteit Economie en Bedrijfskunde sinds begin dit jaar dus te kampen met een bovennatuurlijk wezen. Ieder bericht dat ging over het kopen of verkopen van tweedehandsboeken verdween voor een andere student het te zien kreeg. Laat 'Ghost Busters' dus maar extra luid spelen en kom mee op spokenjacht.

"IK DACHT DAT IK GEK AAN HET WORDEN WAS"

Enkele getuigen kwamen naar Schamper om te vertellen over de vreemde gebeurtenissen in hun groepen. Maar uit angst voor spoken moesten we beloven hen anoniem te laten getuigen. De volgende namen zijn, helaas, fictief.

"Ik dacht dat ik gek aan het worden was," vertelt **Oprah Winfrey**, "ik heb minstens vijf keer mijn bericht opnieuw online gezet en iedere keer verdween dat plots. Ik ging er altijd vanuit dat ik mijn boeken wel zou mogen verkopen, aangezien dat vorig jaar voortdurend gedaan werd in de groep. Toen mijn vriendinnen mij dan uiteindelijk vertelden dat dit jaar plots alle berichten over tweedehandsboeken verwijderd werden, voelde ik me heel dom."

Ook **Mark Zuckerberg** heeft zijn berichten zien verdwijnen: "Het is een

heel vervelende situatie. Je weet niet wie boeken nodig heeft of wie ze verkoopt, dus blijft iedereen maar met zijn boeken zitten en moet iedereen nieuwe boeken kopen." Mark vult ook aan dat er veel geruchten de ronde doen: "Niemand weet echt goed waarom dat verkopen nu plots niet meer zou mogen. Er zijn een hele hoop theorieën, maar niemand weet zeker wat er aan de hand is."

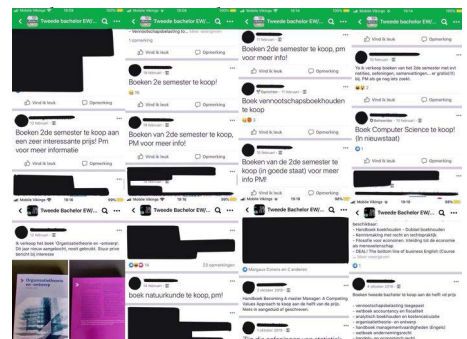
ANTI-SPAM

De Facebookgroepen worden beheerd door leden van de Studentenraad van de Faculteit Economie en Bedrijfskunde, die ook wel bekendstaat onder de naam 'Stuveco'. Volgens hen is er helemaal geen sprake van spoken en zijn ook alle andere complotten van de pot gerukt. "Het verwijderen van berichten omtrent het verkopen van tweedehandsboeken is altijd al ons beleid geweest. Wij hebben zeer strenge anti-spamregels en verwijderen ook promoties van bedrijven, evenementen van niet-facultaire verenigingen en ja, dus ook berichten om boeken tweedehands te verkopen."

Volgens Stuveco zijn er veel alternatieve manieren om je boeken te verkopen: "Wij zijn grote voorstanders van de tweedehandsmarkt. Studenten kunnen hiervoor altijd terecht op Stubooks en bol.com." De Vlaamse Economische Kring (VEK) zegt dat ze aan een nieuw systeem werken om dit te faciliteren, waarvan volgend semester een testproject zal verschijnen.

IF IT WEREN'T FOR YOU MEDDLING KIDS

Daarmee is het mysterie dus opgelost: Stuveco verwijdert alle berichten omtrent het verkopen van boeken om spam te vermijden. Stuveco zei ook expliciet dat dit al meerdere jaren hun beleid is en ze deze regel hanteren in alle jaren. Het is daarom vreemd dat zowel Oprah als Mark ons een collectie screenshots (zie Schampersite, *red.*) konden doorsturen waar duidelijk te zien is dat tot vorig jaar de groep nog vol stond met berichten om boeken te kopen of verkopen. Het is niet duidelijk waarom Stuveco zich hier niet van bewust is of dit expliciet ontkent, maar we hopen dat het spook

Things to keep in mind when talking about AI

Who Benefits from Artificial Intelligence in the United States?

BY JULIAN JACOBS (USA)

Our world is continuously evolving and with it our technology. One of the most impactful advances of recent times is the increasing presence of AI in our professional lives. This may seem thrilling, but its context may play a vital role.

Today's debate about artificial intelligence (AI) has a people problem. All too often, when commentators discuss AI, digitalization, and the future of work, there is a tendency to focus on broad macro-economic concepts or abstract ideas. Will AI lead to the end of work, vast GDP (*Brutto Binnenlands Product, red.*) growth and higher productivity? What about higher inequality? During discussions about how technological changes will impact the US economy, a real engagement with the people affected by that disruption is lost. What are their backgrounds, how do they live?

Although there are many ways of looking at these questions, there are three particularly powerful ways of understanding how AI might affect people and places.

“
The productivity growth of the time helped produce greater inequality

HISTORY REPEATING ITSELF

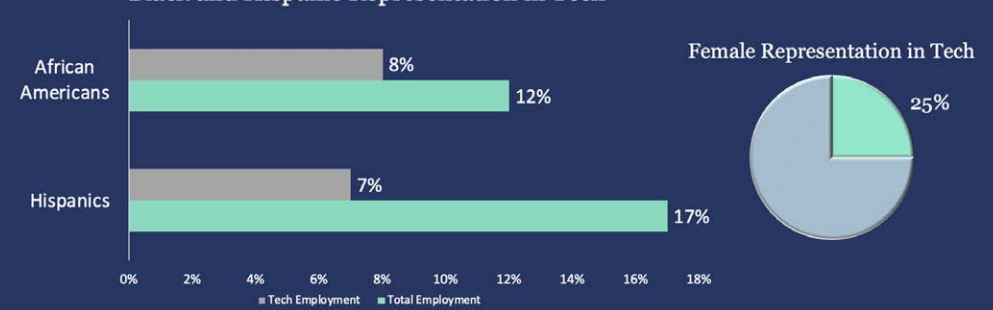
Let's take a look at education and skill level first. Some economic history is essential here. In past periods of rapid technological expansion and disruption - most notably, the Industrial Revolution and early 20th century - the productivity growth of the time helped produce greater inequality for a brief period. This “Engels' Pause” happens when productivity, the value a single worker can produce, rises faster than the value of their wages.

Meanwhile, the automation of labor crushed middle-wage work, which was attractive ground for technological replacement because it was both routine and relatively high-paying.

Those middle-wage jobs were swiftly replaced with new work in either high-wage occupations or with low-wage work. The bottom line was a polarized economy, with a growing number of skilled and high-paying work and a growing number of unskilled and low-paying work, leaving a stagnating middle class. This history is essential because these same inequality-inducing forces have been around in the US economy since the 1980s.

Now, how does this help us understand how AI affects people? The answer deals with rising premiums for high skill work; as wages and labor polarize, people who are highly educated, or possess skills that are complemented by the rise of AI, benefit. This is true for individuals who, for example, can effectively implement AI in a firm or are skilled at developing and utilizing the technology. Naturally, most of these people tend to be college-edu-

Black and Hispanic Representation in Tech

Female Representation in Tech

cated, and this is why degrees from top universities in relevant fields are commanding increasingly high wages. For individuals without degrees, however, prospects of access to high paid employment have dwindled. This is why sixty percent of the rise in US economic inequality from 1980 to 2005 is a direct result of rising premiums for college degrees.

DOWN A DARK ROAD

If we can establish that those who profit of AI are disproportionately individuals with college degrees or skills complemented by modern technology, then we can map out those beneficiaries along lines of geography. Research by **Mark Muro**, of the Brookings Institution, shows that digitalization - the rise of digital skills in the workplace - is happening all over the United States, but is reaching certain places much more quickly than others. As mentioned earlier, higher digitalization tends to lead to higher wages and protection from automation.

The results of Muro's research are unsurprising. Digital technology and digital skills are most concentrated in prosperous, cosmopolitan, and diverse cities. Outside of Silicon Valley, the rise of digitalization has been prominent in New York, Washington D.C. and other smaller pockets in Denver, St. Louis, and Austin. On the other side, rural parts of the country see far lower levels of

“
Rural parts of the country
see far lower levels of digital
skills

digital skills. This is why it seems likely that, without a policy response, these regions will continue to struggle with relative poverty, deaths of despair from opioids and suicides, declining lifespans in certain places, and generally a loss of industry.

Of course, the US reputation continues to be stained by high race and gender inequality and though things have improved in recent decades, AI may disrupt that progress. If higher education and digital skills are the keys to profiting from a digitalizing future, it is a concern that Black and Hispanic Americans are disproportionately underrepresented in tech. Therefore, it comes as no surprise that Hispanic and Black Americans also tend to work in jobs with the highest vulnerability to automation.

AI AND GENDER

The effects of AI on gender inequality are more ambiguous. Men are far more likely to work in the highly paid tech jobs; only a quarter of tech workers are women. Yet, because men are also more likely to work in highly automatable jobs - e.g. manufacturing - and because women are disproportionately represented in health care, personal services, and education occupations, all of which are harder to automate, the effects of AI are harder to generalize. Principally, however, it seems true that skilled men are more likely to experience the benefits of AI, while unskilled men might be hurt. Women, on the other hand, appear slightly more protected from experiencing either effect.

So what should we make of this? The beneficiaries of AI tend to be city-dwelling, college-educated, white or Asian, and male. And the people most likely to be hurt by AI tend to live in rural places, lack high skills, and are Hispanic or Black and also male. Simply put, AI amplifies the structural inequalities and privileges that are already present in US society and will, therefore, play a vital role when pushing for progress in race, gender, and geography equality.

Is de natiestaat achterhaald?

Rik Pinxten over interculturaliteit en gemeenschappen

De wereld telt 4000 culturen en 193 staten. Dat spant. Wat met nationale identiteit? Hoe rijmen we onze culturele identiteit met die van de staat en die van Europa? Rik Pinxten, professor emeritus Culturele Antropologie aan de UGent, denkt na over hoe we met z'n allen kunnen samenleven in een voortdurend veranderende samenleving.

Doorheen de geschiedenis zijn we door allerlei verschillende volkeren overheerst geweest en veel van hun culturele elementen zijn blijven hangen. Dat is zo in België, maar geldt ook voor de rest van West-Europa. Zo verschillend van elkaar zijn we dus niet. Toch maken we het onderscheid tussen een Belg en een Fransman. "Zo'n vierhonderd jaar geleden kwam het politiek-economisch project van natiestaten op. Dat impliceerde dat staten een eigen identiteit kregen en zich konden afzetten tegen hun burens die 'anders' zijn", vertelt **Rik Pinxten**.

US AND THEM

Er wordt onderscheid gemaakt tussen 'wij' en 'zij'. Maar wie laten we dan toe in de 'wij'-groep, als we allemaal bastaarden zijn van de verschillende volkeren die onze contreien domineerden? Volgens Pinxten vormen we een soort artificiële

“
Staten worden steeds minder relevant

identiteit van een natie die bestaat uit één volk met een gemeenschappelijke cultuur. Dat doen we om de complexe en gemeenschappelijke geschiedenis te verdoezelen. Om onze eigen identiteit te versterken, doen we alsof die ander vijandig en gevaarlijk is.

Die ideeën rond nationale identiteit zijn verre van uitgestorven. Door de stijgende verstedelijking gedurende de laatste decennia wordt de maatschappij steeds meer en sneller gemengd en wordt ons identiteitsdenken uitgedaagd. Het huidige antwoord daarop is het erkennen van de veelheid aan identiteiten die naast elkaar bestaan, wat we 'multiculturalisme' noemen. Maar groepen die naast elkaar leven en elkaar erkennen, gaan daarom niet per se in interactie met elkaar. Daarom doet Pinxten een oproep tot interculturalisme. "We moeten leren om over het muurtje te kijken en in dialoog te gaan met elkaar. Als we elkaar beter leren kennen, kunnen we samen beslissen hoe we onze maatschappij inrichten."

CONTINENT ZOEKT SAMENWERKING

De boodschap is duidelijk: om een gemeenschap op te bouwen, moeten we in dialoog gaan met elkaar. Dat is in onze Europese gemeenschap niet anders. We

zijn onderling verbonden, wat ervoor zorgt dat we elkaar moeten erkennen en in dialoog moeten gaan. De nadruk leggen op onze eigen nationale identiteit steekt steeds vaker weer de kop op. Dat verkrampte nationalisme ziet Pinxten als een ontkenning van de onderlinge afhankelijkheid van elkaar. Nochtans komen veel elementen in ons dagelijks leven uit andere uithoeken van de wereld. We eten aardappelen en we dragen katoenen kleren. Hoe kunnen we het verouderde idee van de onafhankelijke natiestaat zomaar in stand houden? Zeker als alles in de wereld veel meer verwoven is dan in de 19e eeuw? "Mondiale problemen, zoals migratie en klimaatopwarming, zijn deels het gevolg van onze westerse levensstijl. Deze problemen houden geen rekening met artificiële landsgrenzen. We kunnen niet zomaar op onszelf terugplooiën en de anderen de gevolgen laten dragen", stelt hij.

Europese samenwerking ziet hij als vooruitgang, al zouden we meer moeten evolueren naar een gemeenschap. Wanneer we aan Europa denken, kijken we nog te vaak vanuit een nationaal idee. Zelfs binnen de EU is het hokjesdenken van 'wij' en 'de ander' sterk aanwezig: "Dat uit zich in de politieke organisatie. De ministers die in de Raad zetelen, stemmen elk in het nationaal belang en werken niet samen aan grotere projecten die hun eigen staat niet op korte termijn ten goede komen."

“

Mondiale problemen houden geen rekening met artificiële landsgrenzen

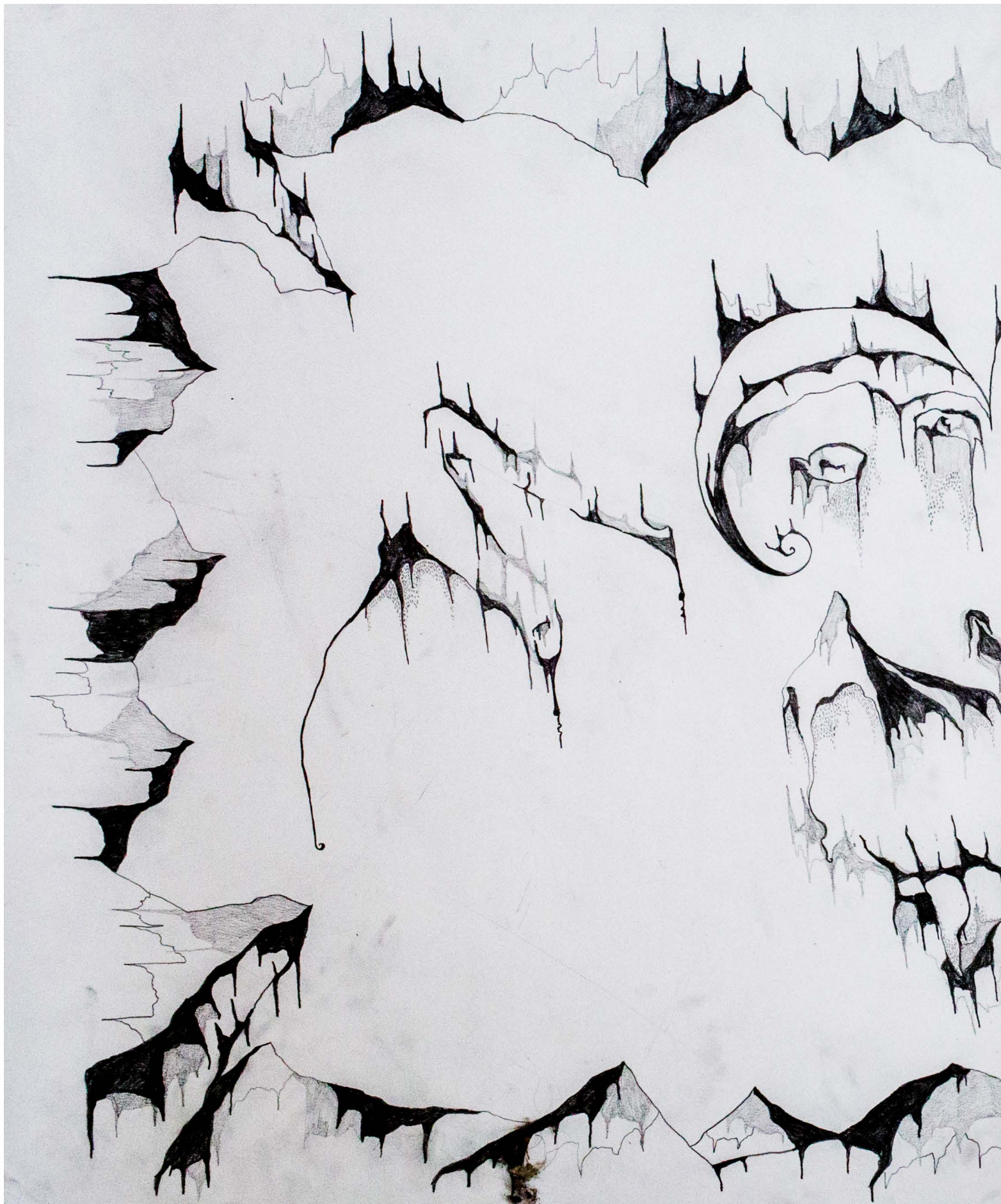
IDENTITEITSLASAGNE

Om het samenlevingsprobleem te benaderen, denken we best in een veellagige realiteit: “Je hebt om te beginnen de laag van het individu: nadenken over hoe de samenleving veel mondialer is geworden en hoe we daar met z’n allen mee moeten omgaan. Het probleem met deze laag is dat als je de enige bent die zo denkt, je niet veel kan verwezenlijken. We behoren tot verschillende groepen met diverse waarden. Het kan dat je bijvoorbeeld familie bent van de Rotschilds of je kan iemand zijn die de kost verdient als werknemer. Deze groepen gaan op een heel andere manier de samenleving benaderen. De Rotschilds hebben minder belang bij een sociaal beleid dan werknemers. In deze groepen kun je projecten opzetten die zich bewegen in de samenleving. Ik werk nu bijvoorbeeld mee aan een project dat alternatief en op lange termijn nadenkt over arbeid en democratie (zie kaderstuk, *red.*)”, vertelt Pinxten.

Hij vervolgt dat de volgende laag sinds de Tweede Wereldoorlog aan het groeien is: “Door de opkomende verstedelijking wordt het lokaal en stedelijk niveau steeds belangrijker. Op dat niveau kan je het heel moeilijk over landen hebben. Economische hubs bevinden zich in interstedelijke regio’s en overschrijden de landsgrenzen. Denk maar aan de driehoek Rotterdam-Antwerpen-Brussel en het drielandenpunt. Het wordt steeds belangrijker om na te denken hoe dergelijke regio’s semi-autonoom kunnen functioneren. Zo is het veel interessanter voor havenbedrijven in het Gentse om samen met het stadsbestuur en de omliggende bedrijven na te denken over afspraken. Los van de Belgische wetgeving hebben zij meer kans om tot efficiënte oplossingen voor problemen te komen”, aldus Pinxten.

Het volgende niveau is het land, in de mate waarin staten nog bestaan. Dit niveau wordt steeds minder relevant: “Politologisch onderzoek toont aan dat de staat sinds de Tweede Wereldoorlog functies verliest en afstoot. Die functies verhuizen enerzijds naar beneden, naar stedelijke regio’s. Zo is Londen oneindig veel belangrijker dan het Verenigd Koninkrijk. Anderzijds geven staten bevoegdheden door aan een hoger niveau: het internationale niveau van gemeenschapsvorming. Dit omvat de Europese Unie, de Verenigde Naties, de NAVO, enzoverder. De oude structuren proberen zich daar op een manier tussen te wurmen. Maar zij wegen duidelijk minder door dan vroeger.”

Om verder na te denken met Rik Pinxten en heel wat anderen over alternatieven voor de huidige manier van samenleven, kan je op 13 en 14 december terecht op het Symposium voor Arbeid en Democratie in Gent.

FREE WILLY

Het is de laatste tijd zeer populair om bomen te planten in de strijd tegen klimaatverandering, maar een wondermiddel tegen hoge CO₂-gehaltes zijn ze niet. Walvissen daarentegen zijn dat wel. Volgens een recente studie van het IMF (Internationaal Monetair Fonds, *red.*) zijn walvissen namelijk veel efficiënter voor het klimaat dan bomen. Een gemiddelde boom absorbeert ongeveer 21 kilo CO₂ per jaar. Een walvis absorbeert op zijn beurt ongeveer 33 ton CO₂ in zijn leven.

Walvissen sloppen niet alleen veel CO₂ op, maar gaan ook vaak naar het toilet (de oceaan, *red.*). Dit is belangrijk, want de enorme hoeveelheid feces die een walvis produceert is een van de voornaamste voedselbronnen voor fytoplankton. Die zijn verantwoordelijk voor de helft van de zuurstofproductie op aarde en dus cruciaal voor het leven op onze planeet. Het is dus tijd om te stoppen met bomen knuffelen en om de walvis te redden!

THE MARTIAN

Elon Musk is waarschijnlijk het dichtste bij een echte *Bondvillain* dat we hebben. Naast eigenaar en ingenieur van SpaceX is hij ook de bezieler van autofabrikant Tesla. Die stelden onlangs hun nieuwste auto voor: de *cybertruck*. Na een klein akkefietje met een ruit en een bal - **DDT** zou trots zijn - kwam er opmerkelijk nieuws. De auto zal niet alleen op aarde, maar ook op Mars gebruikt worden. Het plan van SpaceX is om vanaf 2022 materiaal, waaronder vermoedelijk de

cybertruck, de ruimte in te sturen om dan in 2024 de eerste mens op Mars te krijgen. Het ambitieuze idee is in tijden van klimaatcrisis nogal omstreden, raketten zijn nu eenmaal niet het meest duurzame transport. In ieder geval zal het nog een tijdje duren voordat we een re-enactment krijgen van *The Martian*, al dan niet met een *cybertruck*.

ARMAGEDDON

Lief, klein konijntje had een vliegje op zijn neus en dat zoemde heen en weer. Alleen zoemt het vliegje hier recht op een genocide af. Insectenpopulaties staan op instorten en we moeten ons daar zorgen om maken. Zo zijn, in Duitsland alleen, al driekwart van vliegende insecten uitgestorven. Klimaat- en milieuproblematiek stopt natuurlijk niet aan de landsgrenzen. Zo zijn er voor de hele aardbol apocalyptische cijfers te vinden over uitstervende insecten. Een van de

grootste oorzaken voor dit armageddon is lichtpollutie. Artificieel licht verstoort het nachtleven van insecten, waarvan ongeveer de helft een nachtdier is, compleet. Een goed voorbeeld van het verstorende en dodelijke effect van lichtpollutie is een mot aan een lamp. Het lijkt onschuldig, maar een derde van de insecten die 's nachts rond een lichtbron fladderen, zijn tegen de volgende ochtend dood. De tijd dringt om het konijn zijn vliegje te redden!

Niet elke wetenschapper houdt zich bezig met proefbuizen, deeltjesversnellers of lasers. Dr. Schamperstein kiest voor een theoretische aanpak en baant zich een weg door formules, berekeningen en kennis om zijn licht te schijnen over een prangende maar absurde vraag.

ZOMBIES, HOE GEBEURT DAT?

Door de vele weergaven in film en literatuur kunnen we ervan uitgaan dat mensen in zombies kunnen veranderen door een hele waaier aan oorzaken. De meest frequente en wellicht ook meest plausible oorzaak, is een virus. Mensen worden geïnfecteerd door beten van andere geïnfecteerden, het inslikken of vermengen van geïnfecteerd bloed met het eigen bloed (bijvoorbeeld via een open wonde) of in vele gevallen simpelweg doodgaan, geeft genoeg reden om in een zombie te veranderen. Het virus schakelt bepaalde delen van het brein uit en stimuleert andere delen, het zou dus wel toevallig een specifieke set delen van het brein moeten aantasten om een zombie van je te maken en niet gewoon hersenschade te veroorzaken. Maar hoe waarschijnlijk is dit?

ZOMBIES, KAN DAT EIGENLIJK WEL?

Het scenario waarin een juiste combinatie hersenfuncties aangetast zou worden, is nog niet zo vergezocht als we misschien zouden denken. De reukzenuw in onze neus staat verbonden met drie cruciale delen van het brein als het gaat om het 'zombieficeren' van mensen. Ten eerste: het deel van de hypothalamus dat ons brein signalen geeft als we voldaan zijn en dus niet meer hoeven te eten. Ten tweede: de amygdala, die onze gevoelens en ons geheugen regelt, en ten slotte: de frontale cortex, die onder andere instaat voor onze moraliteit als mens en ervoor zorgt dat we niet zomaar impulsieve, ondoordachte dingen doen. Het zou dus goed kunnen dat, mocht er een virus via deze reukzenuw onze hersenen binnendringen, we zouden veranderen in hongerige, irrationele

en immorele beesten. Bovendien zou men herinneringen van vrienden en familie verliezen, waardoor je een geliefde niet meer zou herkennen en hen wel eens zou kunnen kiezen als snack in een poging om die oneindig lijkende honger te stillen.

ZOMBIES. MAAR DEWELKE?

Met een geschiedenis die zo ver terug gaat als 1929, met *The Magic Island* als eerste literaire vernoeming en tot 1932 voor zijn eerste verschijning op het grote scherm in *White Zombie*, heeft iedereen wel eens van een verhaal kunnen genieten met een zombie als antagonist. Daarom eindigt dit artikel met twee persoonlijke favorieten onder de ondode kannibalen.

The Green Flu, 'Left4Dead' (een game, red.): een virus dat eerst gezien werd als slechts een zware griep, verspreidde zich over de bevolking. Voor de mensheid wist wat ze echt voorhad, was het al te

laat. Alsof gewone zombies nog niet erg genoeg zijn, kan deze infectie zorgen voor verschrikkelijke mutaties in zijn dragers. Het gaat dan over lange tongen waarmee ze op enkele seconden de lucht uit je lijf kunnen wurgen, braaksel dat je kan verblinden en zelfs zuurspuwende types.

The Rage Virus, '28 Days Later' (Film): tijdens een onderzoek rond woedebeheersing zorgt een inschattingsfout ervoor dat de chimpansees die als proefdieren werden gebruikt extreme, oncontroleerbare woede vertoonden, eerder dan dat ze erin slaagden om diezelfde woede te controleren. Een van de apen ontsnapte en verspreidde dit virus onder de mensen. Dit type zombies is niet van het trage grommende type, maar valt eerder te vergelijken met iemand hondsdoms die te allen tijde al zijn energie gebruikt om je aan stukjes te kunnen scheuren.

Hopelijk ben je nu goed voorbereid op de aankomende apocalyps en doet de naïeve onwetendheid die personage na personage strikt, jou niet ook de das om.

BIER BROUWEN MET (GE)MAK

OVER BIER EN VRIENDSCHAP

DOOR AYALA ISTAS & VINCENCE DE GOLS
FOTO'S : MAK

Ambachtelijk brouwen zit weer in de lift. Brouwerijen kenden vele ups en downs de voorbije eeuwen, maar tegenwoordig is bierbrouwen zo toegankelijk dat het wel voor iedereen lijkt weggelegd. Maar hoe begin je in godsnaam aan zoiets?

Bier en Belgen. Het gouden gerstenat drukt vandaag de dag nog steeds zijn stempel op onze landscultuur. Rond 2000 v.C. werden in Egypte al meer dan tien verschillende biersoorten gebrouwen. Een risicovolle onderneming toen, want wie slecht bier produceerde, liep de kans in zijn eigen bier te worden verdronken. Heineken had het in die periode dan ook wellicht niet overleefd. De Sumeriërs uit het Midden-Oosten prezen zelfs een 'godin van het bier', **Ninkasi** genaamd. Tevens het bewijs dat bierbrouwen allesbehalve een zuiver mannelijke hobby was. Ook de Grieken en Romeinen loofden de Egyptische godendrank, maar die leek vermoedelijk meer op wijn dan op de hedendaagse brouwsels.

GIST, TEGENSLAG EN ZEER VEEL LIEFDE

Dat men in die tijd al bezig was met zulke complexe processen, is moeilijk te geloven. Wetenschappers bogen en buigen zich immers nog steeds over allerlei onderzoeksgebieden omtrent het brouwen van bier. Spontane gisting, hetgeen

optreedt wanneer je groenten en fruit te lang blijven liggen, is zo'n belangrijke. Spontane gisting is het omzetten van suikers in alcohol en CO₂ door natuurlijke gistmicroben. Nadat men dit project onder controle had, kon men volop beginnen te experimenteren met allerlei gistsoorten. Elke gistvariant heeft zijn eigen unieke aroma's en de keuze hiervan is dus allesbepalend voor de uiteindelijke biersmaak. Brouwers gaan op die manier op zoek naar dé ideale gistsoort voor het perfecte bier; hun eigen, goedbewaarde, geheime recept.

“

Brouwers gaan op zoek
naar dé ideale gistsoort;
hun eigen, goedbewaarde,
geheime recept

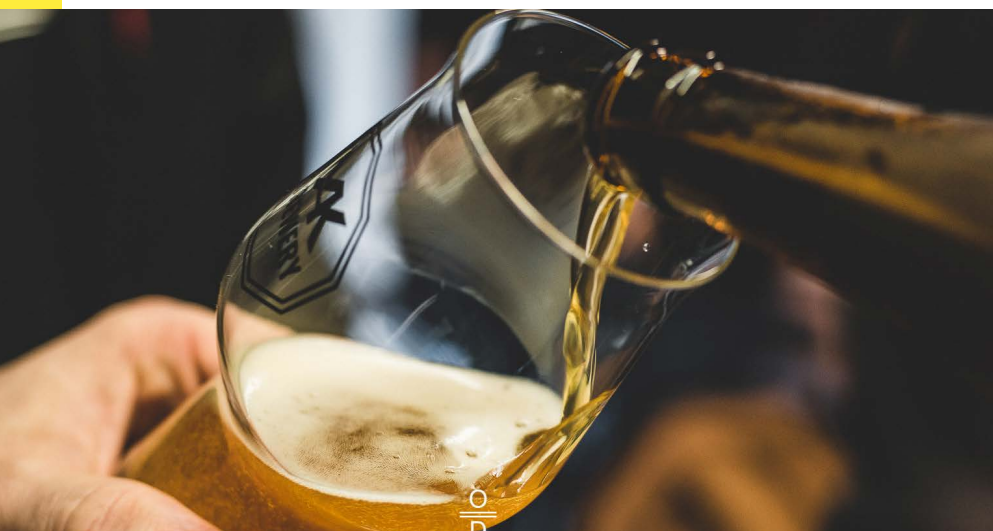
Het Belgische bier werd altijd al gekenmerkt door zijn ambachtelijke manier van brouwen. Maar in de loop van de 20e eeuw kochten de grote, industriële

brouwerijen veel kleine brouwerijen op. Door deze overname nam de persoonlijkheid van het bierbrouwen sterk af. De laatste jaren zijn echter steeds meer mensen de huidige massaproductiemacht schappij moe en zoeken zij opnieuw naar authenticiteit. Men wil bier met karakter, echtheid en persoonlijkheid; de gekunstelde, onpersoonlijke bieren zeggen hun steeds minder. Een ambachtelijk product met een verhaal erachter, daar draait het vandaag de dag allemaal om. Dit soort brouwerijen kent sinds de laatste tien jaar dan ook weer een flinke opmars.

In 2018 waren er iets meer dan driehonderd brouwerijen in België, een verdubbeling in vergelijking met vijf jaar eerder. Het gaat dan vooral om kleinschalige, ambachtelijke brouwerijen die meestal bier van hoge gisting brouwen. Bij zo'n gistingproces blijft de gist bovendien. In zulke brouwerijen staan vaak gepassioneerde hobbybrouwers aan het roer, die het bierbrouwen zijn gestart in hun keukens en deze uiteindelijk zijn ontgroeid. MAK Brewery, een bierfirma uit Zaventem die intussen tot de categorie brouwerij mag gerekend worden, is hier het perfecte voorbeeld van.

ONVERGETELIJKE VRIENDSCHAP BROUWEN

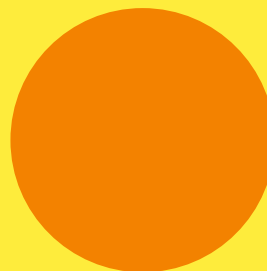
De vrienden van MAK Brewery omschrijven zichzelf graag als 'negen Zaventemse zotten die zeven zonnige zondagen zalige biertjes zullen brouwen' - dat laatste klopt, maar ze zijn ondertussen al met tien. Het begon ook heel onschuldig; samen bier degusteren op een zondagmiddag in het chirolokaal.

ZO MAAK JE ZELF BIER

Dankzij MAK Brewery stelden we een stappenplan samen om thuis zélf aan de slag te gaan. De belangrijkste ingrediënten die je nodig hebt zijn water, mout, hop en gist. Zoals de brouwers van MAK Brewery ben je natuurlijk ook vrij te experimenteren met allerlei kruiden!

1. Eerst heb je **graan** nodig. Veelal wordt daarvoor gerst gebruikt, die aan het eind van de zomer geoogst wordt.
2. In de **mouterij** wordt de gerstkorrel vochtig gemaakt zodat zijn metabolisme ontwaakt. Die ontkieming en droging heet in vaktermen '**mouten**', waarbij je dan gerstemout overhoudt.
3. Om in vakjargon verder te gaan: '**schroten**' is het volgende op de to-do-lijst. Hierbij wordt het gerstemout vermalen en zo komt het zetmeel los.
4. **Water** is broodnodig voor de mens maar ook voor het bierbrouwproces. In dat water lost de **geschrote mout** op en wordt het verwarmd in een badje van 54°C.
5. Het water wordt **geklaard** en hoera! De mout geeft nu smaak af waardoor we nu over '**wort**' kunnen spreken.
6. Vergeet ook niet te **kuisen** tussendoor. Bier brouwen kan soms een vetzig boeltje worden.
7. Dat badje dat 'wort' heet, wordt verder verwarmd tot 63°C en vanaf dan begint de **enzymwerking**. Tijdens het mouten kreeg de korrel de nodige enzymen om op dit moment suiker aan te maken. Laat suiker juist datgene zijn wat ervoor zorgt dat gist wordt omgezet in alcohol, voor sommigen een onmisbaar deel van het bier.
8. In deze stap is het belangrijk dat het **wort kookt** en je **hop toevoegt**, alles in functie van de smaak en houdbaarheid. Al de stappen op verschillende temperaturen vormen samen het zogenoemde 'maïsschema'.
9. De samengeklonterde eiwitten uit de vorige fases en ook de resten van hopbellen worden liefst **gefilterd** uit de hop.
10. We willen liever geen bacteriën in ons bier. Daarom is het aangeraden om het wort snel te **koelen** zodat het klaar is voor de gisting.
11. Zoals de naam al doet vermoeden, wordt bij **gisting** gist toegevoegd en dat samen met wat lucht zodat de gist zich kan reproduceren. Die koele temperatuur wordt gedurende een week behouden en zorgt ervoor dat de gist alle beschikbare suikers omzet in alcohol.
12. Als extraatje wordt **CO₂** gevormd: je kent het wel, de bubbels in je bier.
13. **Lageren** is een begrip waar vooral de tweede gisting onder valt. Maar dan in gesloten vaten, aangezien je niet wil dat er CO₂ ontsnapt. Gek genoeg speelt zelfs de houtsoort van het vat voor een groot deel mee in de smaak. Voor helder bier wordt de gist verwijderd, maar pasteurisatie is ook een optie.
14. En tot slot natuurlijk: het **bottelen**, zodat het bier iets makkelijker te drinken is. Tenzij je het liefste uit je handen slurpt. Als het bier niet te zwaar is, is een fust ook een optie. Zeker voor wie graag een versgetapte pint achterover slaat.

met hun kritische en ervaren smaakpapillen konden ze perfect zeggen wat wel of niet goed was, en elk nieuw biertje kreeg een plek op hun befaamde biermuur. Toen die biermuur plots de kaap van 999 flesjes haalde, wilden ze voor nummer duizend net iets specialers. Relatief beschonken smeedden ze plannen om hun eigen bier te brouwen, in de eerste plaats voor zichzelf en gewoon omdat ze daar zin in hadden. 'Voor zichzelf' blijkt nu een understatement, hun eerste bier 'MAK Eens Proeven' is tegenwoordig talrijk aanwezig in verschillende cafés, winkels en drankcentrales in het landschap tussen Brussel en Leuven.

“
Steeds meer mensen
zijn de massaproductie-
maatschappij moe. Men
wil bier met karakter.

Als makers die elkaar kennen van de chiro of het jeugdhuis van Sterrebeek (een klein dorpje in de gemeente Zaventem, *red.*), houden ze samen de brouwerij verbazingwekkend goed draaiende. In een bierfirma met al je vrienden kan je soms wel botsen op het feit dat niet iedereen dezelfde visie heeft

of niet helemaal gestroomlijnd denkt. “Maar uiteindelijk vertrouw je elkaar voor de volle honderd procent, geeft het voldoening en is het daarbij ook gewoon plezierig”, aldus **Leander Meeuwis** van MAK Brewery. Nog een reden om simpelweg een brouwerij op te starten met je vrienden dus. Hoewel ‘simpelweg’ misschien niet het juiste woord is.

MAK EENS BIER BROUWEN?

Ze begonnen in 2017 met een starterspakket in een doorsnee keuken, pakketten die tegenwoordig ook makkelijk te vinden zijn op het internet (ja, ook jij kan er een in huis halen). Een paar maanden na de aanschaffing van die starterskit zijn ze begonnen met de creatie van eigen recepten. De mannen lieten hun creativiteit de vrije loop en namen de smaken van geproefde biertjes en geteste recepten mee om uiteindelijk tot eensgezindheid te komen.

“We wilden zoveel mogelijk experimenteren met verschillende aroma’s,” licht Leander toe, “maar dat vereist ook ander materiaal. We zijn dan gestart met het bouwen van een eigen installatie en verhuisden naar een meer geschikte locatie, die intussen voorzien is van alle nodige technische snufjes. Niet enkel de juiste aroma’s en de

hoeveelheden die je gebruikt zijn belangrijk. Ook de temperatuur voor, tijdens en na het proces is een fundamentele pijler. De installatie die we zelf gebouwd hebben en andere aanpassingen in ons ‘brouwkot’ voldoen hieraan.” Al die liters bier worden niet daar gebrouwen, trouwens. Hiervoor hebben ze hun recept naar een firma gestuurd.

“
“De drang naar perfectie
brengt ons dichterbij elkaar”
- Leander Meeuwis

Een succesverhaal is vanzelfsprekend niet zonder mislukkingen. “Veel van onze *testbatches* waren om in de vuilbak te kieperen”, vertelt MAK’er **Bart Oers**. Gek genoeg bleven ze doorgaan om zelfs nu, na hun eerste bier, nog een tweede op de markt te brengen. Vrienden waren ze al lang, maar Leander legt uit hoe die band zich nu verder manifesteert door hun gemeenschappelijke passie. “De drang naar perfectie, die we allemaal hebben, brengt ons dichterbij elkaar. De vibe die we onderling beleven, is fantastisch.” Zo staat vooral vriendschap en de belevenis van het bier centraal ten huize MAK Brewery.

Francesca Minerva: lookism

FOTO EN TEKST DOOR HANNE THIESSEN

“Je wilt dat mensen je mooi vinden, maar ook dat mensen je intelligent, grappig en interessant vinden. In romantische relaties zoek je niet enkel naar iemand knaps.” Francesca Minerva focust echter toch op schoonheid, omdat het volgens haar een groot deel van de aantrekkelijkheid vormt.

Francesca Minerva is een filosoof in de bio-ethiek aan onze geliefde UGent. Haar voornaamste focus ligt op onderzoek naar het fenomeen dat de naam *lookism* heeft gekregen. Dit is een soort discriminatie tegenover mensen die worden beschouwd als minder aantrekkelijk. Volgens Minerva is het heel normaal dat mensen (on)bewust discrimineren op basis van uiterlijk. Op de Nacht van de Vrijdenker gingen wij met haar in gesprek.

Wat is onaantrekkelijkheid?

“Ik denk dat schoonheid en onaantrekkelijkheid elkaar spiegelen. Schoonheid is de capaciteit om een goede reactie uit te lokken bij anderen. Het wordt gezien als een beloning, zoals geld of dingen die je gelukkig maken. Onaantrekkelijkheid daarentegen is een *lack of reward* op puur neurologisch niveau. Dit is getest in studies die soms zeggen dat de perceptie van beide start in dezelfde delen van het brein. Beide begrippen zijn echter zeer complex en kunnen vanuit verschillende hoeken benaderd worden. Mensen in de *beauty*-industrie en psychologie hebben de neiging om te focussen op wat schoonheid doet in plaats van wat het is. Filosofen daarentegen proberen verschillende antwoorden te geven op wat schoonheid of onaantrekkelijk nu werkelijk is. Schoonheid is in eerste instantie waarheid en goedheid. Het is echter moeilijk een goed antwoord te geven op het vlak van fysieke schoonheid van mensen, maar we weten wat schoonheid doet in het proces van beloning en ook dat we het leuk vinden en het ons goed doet voelen. Het omgekeerde geldt voor onaantrekkelijkheid. De componenten

van schoonheid zijn ook gedeeltelijk biologisch bepaald, wat we aantrekkelijk vinden, zoals bijvoorbeeld neotenie, dimorfisme, symmetrie, enzovoort.”

Is het nodig om labels en grenzen te stellen aan wat onaantrekkelijkheid is?

“Mensen hebben wel tot op zekere hoogte een idee van wat onaantrekkelijkheid is. Meestal houden mensen dan rekening met de proportie van het lichaam en gezicht, maar het doet er ook toe wat de persoon er zelf van denkt. Je kan tegen

sten hen mooi zullen maken. Dat mag, zolang het de gezondheid niet tegengaat. De subjectieve component, wat de maatschappij als ‘aantrekkelijk’ ziet, moeten we echter ook in gedachten houden.”

Wilt u dan naar een maatschappij waar iedereen blij is met hoe hij of zij eruit ziet?

“Het ultieme doel is om een maatschappij te creëren waarin iedereen gelukkig is, om mentaal welzijn omhoog te krijgen. Dit kan lukken als mensen zich goed in hun vel voelen en dat is zeer waardevol.

iemand zeggen: ‘Je bent mooi’, maar als die persoon zichzelf niet mooi vindt, ga je ze er niet van kunnen overtuigen. Er zijn ook objectieve en subjectieve componenten: zelfs mensen die cosmetische chirurgie ondergaan en zichzelf daarna mooi vinden, worden vervolgens niet per se gepercipieerd als ‘mooi’ of ‘aantrekkelijk’ door de maatschappij. Hoe gaan we daar dan mee om? Sommige mensen denken dat die gigantische bor-

Het is dus niet belangrijk op zich, maar wel omdat het het welbevinden van de maatschappij omhoog kan krijgen.”

Wat is het probleem met onaantrekkelijkheid?

“Het lijden. Als er mensen zijn die lijden onder hun onaantrekkelijkheid, dan moeten we naar hen luisteren en hen proberen te helpen.”

Verticaal water zuiveren

DOOR DAVID MICHIELS, FOTO VINCENCE DE GOLLS

Als binnenkort het vuile afwaswater van de gevel gutst, zullen mensen op straat zeggen: 'Kijk, daar woont een groene jongen.' Gevelbeplanting is al een tijdje *hot and happening*, maar in Kortrijk vroegen ze zich af of dat leuke idee ook water kan zuiveren.

Ecologische waterzuivering is voorlopig voor de meeste stadsmensen geen optie. De rietvelden die hiervoor gebruikt worden, nemen namelijk enorm veel plaats in. Vooral op het platteland wordt de techniek gebruikt door pechvogels die niet aangesloten zijn op het rioleringsstelsel. Stadsmensen vallen dus vaak uit de boot en zien zich genoodzaakt het toilet door te spoelen met fris, proper kraantjeswater. **Diederik Rousseau**, hoofddocent aan de UGent Campus Kortrijk, heeft al twintig jaar een voorliefde voor waterzuivering en ziet potentieel in verticale tuinen om het proces compacter te maken. Samen met zijn collega's, het bedrijf Muurtuin, VLAKWA en Vlaanderen Circulair, greep hij de kans om het systeem uit te testen in Gent en Lier.

DE BACTERIE IS UW VRIEND

Het systeem is opvallend simpel. "Het zijn een soort zakken gevuld met een

groeimedium voor die planten. Deze zakken zitten tussen een metalen rooster dat bevestigd is aan de gevel. Het afvalwater, bijvoorbeeld van de douche of de afwasmachine, druipt door de grond en langs de wortels", zegt Diederik. "Het is een misvatting dat de planten veel doen in die systemen. De zuiverende werking komt vooral van de bacteriën die op de bodem en de wortels van de plant leven. De hoeveelheid stikstof en fosfor die de plant opneemt, is vrij beperkt."

“

Berg die airco maar al op!

Het proefproject heeft, naast z'n hoofddoel, opvallend veel bijkomende voordelen. De verdamping van het water onttrekt warmte en kan het hitte-eilandeffect in de stad verminderen door koelere lucht te bezorgen. De plantjes zijn vangnetten voor CO₂ en fijnstof en ze zien er nog eens mooi uit ook. Ten slotte is de isolerende werking een enorme troef. "Wanneer je temperatuursensoren plaatst voor en na die verticale tuin zie je goed het temperatuurverschil: berg die airco dus maar al op!"

ENKEL HET TOILET

"Voorlopig wordt het water enkel gebruikt om het toilet door te spoelen. Niet zozeer omdat de kwaliteit niet goed is, maar omdat de wet ons beperkt: als er enigszins sprake van is dat het water met mensen in contact komt, gaan alle alarmbelletjes rinkelen", zegt Diederik.

"Binnenkort zou dat wel eens kunnen veranderen aangezien de zomers steeds droger zijn. Boeren gebruiken bij droogte ook gezuiverd afvalwater om hun velden te irrigeren. Particulieren zouden dat ook perfect met hun planten kunnen doen."

EEN GROENE STAD

Voor de waterzuiverende muurtuin van je dromen ben je vandaag al snel vijf- à zesduizend euro kwijt; een prijs die afhankelijk is van het benodigde aantal vierkante meter per persoon. Vermits alles nu nog heel 'ambachtelijk' in elkaar gezet moet worden, koestert Diederik wel de hoop dat het produceren op grotere schaal in de toekomst de prijs zal drukken. "Eind volgend jaar loopt het proefproject af en zullen we meer weten. Misschien wordt Gent wel echt een groene stad."

Cultuuragenda

DOOR JUDITH LAMBERT

13/12 - 15/12: Jingle Balls

@CAMPO

FESTIVAL – Heb je zin om je voor de examens nog een laatste keer onder te dompelen in cultuur, maar moet je ook nog kerstcadeautjes inkopen? Dan is Jingle Balls iets voor jou! Van dertien tot vijftien december vind je in CAMPO gratis kunsttentoonstellingen, workshops en optredens, maar ook heel wat betaalbare en originele kerstcadeautjes. Zo zijn je familie, je kunstige ziel en je agenda allemaal tevreden.

13/12: Symposium Arbeid & Democratie

@UFO

DEBAT – Op vrijdagavond 13 december kan je luisteren naar drie paneldebatten die focussen op langetermijndenken in democratie. Deze lezingen- en debattenreeks wordt aangevuld met artistieke intermezzo's van enkele internationaal gerenommeerde artiesten, waaronder **Alevtina Kakhidze**, **Danae Stratou** en **Ekaterina Vasilyeva**. Zij zullen je performances, live sketching en andere kunst brengen. Op zaterdag kan je deelnemen aan tal van workshops. Let wel op dat je op voorhand inschrijft!

5/12: Museumnacht

@een hopelijk nog niet kapotbespaart museum

EXPO – Er al altijd van gedroomd om 's nachts rond te dolen in een museum? Op vijf december kan je die droom waarmaken, want tal van Gentse musea houden gratis hun deuren open tot één uur 's nachts. Van de Vlaamse primitieven tot de wonderen van de natuur, niets blijft nog een geheim voor jou. Voor wie niet genoeg krijgt van zich rond mede-kunstzinnigen te begeven, is er ook nog eens de Museumnacht-afterparty in de Charlatan.

Dead Man Ray

@Democracy

MUZIEK – Als indiemuziek en belpopliefebber moet je op zes december in de Handelsbeurs zijn. Dan kan je genieten van **Dead Man Ray**, de jaren 90-band van **Daan Stuyven** en **Rudy Trouvé** (de oude gitarist van dEUS, red.). Na een pauze van zestien jaar zijn ze terug met een nieuwe plaat, die ze ook in Gent komen voorstellen. Haal snel je ticket in huis, want andere concertzalen waren in een mum van tijd uitverkocht!

Caliphate: een aandoenlijke podcast over IS-strijders

Heb je je al ooit eens afgevraagd wie die mensen zijn achter de Islamitische Staat? In 'Caliphate', een podcast van de *New York Times*, beluister je Rukmini Callimachi's enquête over deze mannen. Een onthutsende reportage.

Verhalen vormen zo'n beetje de basis om elkaar te begrijpen. Ook al zijn er vreselijke daden gepleegd, het is van belang om er nog steeds oor voor te hebben. Dat geldt eveneens voor terreurdaden.

In de eerste afleveringen kom je in aanraking met het leven van een jonge Canadees die, na de militaire interventie van de Verenigde Staten in Irak, online in contact komt met IS-strijders. Onder de begripvolle stem van Rukmini vertelt hij over zijn wereldvisie en hoe de islam en YouTube daar een rol bij speelden. Dat hij zijn leven in Canada saai vond, en dat hij in het Midden-Oosten in actie wilde schieten. En dan vertrok hij, gesmokkeld over de grens van Turkije naar Syrië.

VAN CHAOS NAAR DWANG

Met de verrassende hulp van Google Maps, waarvan elke avond de satellietfoto's werden gebruikt om hun tactiek te bespreken, nam IS al snel een paar steden in. Dit in een vaak door het Amerikaanse leger nagelaten chaos – waar deze Canadees dan samen met andere IS-strijders de maatschappij ging ordenen. Het creëren van een kalifaat, een staat waarin de Koran tot op de letter zou worden opgevolgd, klinkt

“
Het is van belang om nog
steeds oor te hebben voor
verhalen. Dat geldt eveneens
voor terreurdaden.

natuurlijk als de natte droom van elke IS-leider. Maar in de woorden van deze jongeman lijkt het nog niet van de meest kwaadaardige soort te zijn geweest. Je leert verder dat Mosul onder IS op een bepaald moment nooit eerder zo'n propere straten heeft gekend. Ook werd de stad nog nooit zo goed belicht als destijds.

Maar verder in het gesprek sijpelen er wat donkerdere facetten door. Op een bepaald moment, vertelt hij, werd hij gedwongen om een oude man met de zweep te kleineren, dit omwille van het feit dat zijn vrouw niet fatsoenlijk gekleed was. Hij beschrijft hoe hij zijn rug toen slag na slag harder liet bloeden. Vervolgens vertelt hij over de dag dat hij voor het allereerst een mens vermoordde. Hoe hij daartoe is gekomen, wat zijn gedachten en motieven waren, giet iets menselijks in onmenselijke daden.

NUANCES AAN TERREUR

'Caliphate' draait dan ook om menselijke levens hier en nu. Wat ver verwijderd van België wellicht, maar ergens ook niet. De steeds vaker voorkomende neiging om associaties te maken tussen bepaalde religies en daden heeft zijn wortels uit misvattingen over

anderen.

In latere afleveringen volg je Rukmini terwijl ze door Syrië trekt, waar je letterlijk haar stappen door het puin kan horen en ze op zoek gaat naar het verhaal dat IS verder te vertellen heeft.

Pokémon Sword en Shield

~SCHATTIGE SLAVERNIJ SINDS 1996~

Met zijn 23 jaren is Pokémon een fenomeen dat weinig studenten onaangeroerd heeft gelaten. Van diehards die 'Red' en 'Blue' doorploegden op batterijen tot hipsters die met hun powerbanks 'Pokémon Go' liepen te spelen, heeft het zijn stempel gedrukt op een generatie. Maar kan Nintendo zichzelf blijven heruitvinden, of komen we elke dag een stap dichterbij een *cash grab* waar zelfs 'Terminator: Dark Fate' nog jaloers op kan worden?

DOOR COLLIN CARDON
ILLUSTRATIES DOOR DAAN VAN CAUWENBERGE

Laat één ding duidelijk zijn: slavernij is nog niet uit de wereld. Integendeel, sommige vormen zijn helemaal hip. Zo ook de nieuwste telgen in de pokémondynastie: 'Pokémon Sword en Shield'. Met deze nieuwe generatie zet de Pokémon Company in op terughalen wat goed was en vernieuwen waar nodig. Maar hoe blijf je vernieuwen na twintig jaar en 809 unieke wezentjes? Simpel: door de helft ervan overboord te gooien.

VOLKSWOEDE

Ontegensprekelijk is deze halvering van het aantal vangbare pokémon, de zogenaamde 'Dex Cut', de grootste bron van woede bij de fans. Mocht het logistiek mogelijk zijn, leek het even alsof een meute misnoegde fans het hoofdkwartier van de Pokémon Company zou bestormen, een revolutie waarvan zelfs Frankrijk zou kunnen schrikken. De gezamenlijke woede leek enkel te groeien toen bleek dat de spelers hun favoriete pokémon niet zouden kunnen overzetten van vorige versies naar deze recentste versies, een unicum in de pokémongeschiedenis.

Dat de verkoop met een handicap zou beginnen is

een understatement, maar al dan niet onverwacht braken ook deze pokémon-spelletjes alle verkooprecords.

Je zou je afvragen waarom, maar het antwoord kan kort samengevat worden: Nintendo weet hoe het je geboeid moet houden. Met een mix van 81 nieuwe pokémon en een 319 klassiekers biedt ze je ontelbaar veel nieuwe combinaties en mogelijkheden. *Old souls* kunnen nog steeds hun **Charizard** terugvinden, naast nieuwe evoluties voor gouwe ouwen en verrassend originele creaties zoals **Fallinks**, een groepje snoezige dwergjes dat samen een Griekse falanx vormt, en **Yamper**, een elektrische corgi. Daarnaast brengt het de *Gyms* terug, een klassiek element dat de makers van de vorige versies, 'Pokémon Sun en Moon', hadden laten vallen en vult deze aan met een herziene versie van de 'Elite 4' en de kampioen.

GEEN POK(K)ÉSPEL

Juist als je je denkt dat je te lineair bezigt bent, word je in de 'Wild Area' geduwd: een frisse open-world-achtige wereld waarin je naast vechten en vangen ook kan kamperen en je eigen *curry-dex*, een pokédex voor zelfgemaakte curries, kan aanvullen. Een maar matige verhaallijn, een vrijwel compleet afwezige professor en een drievoud aan clichématige rivalen vallen op. Maar die worden dan weer finaal van tafel geveegd door het nieuwe *dynamax-systeem*, waarmee je jouw favoriete pokémon kunt laten groeien tot een wolkenkrabber van formaat, wat zelfs de meest ervaren speler versteld doet staan.

Concluderend: is dit een 'Dark Souls' of een 'The Last of Us'? Neen. Dit is wel een verheerlijkte versie van een gigantische kinderboerderij, en je zal het waarschijnlijk moeilijker hebben om de eindjes te voederen dan om dit spel tot een goed

einde te brengen. Maar met 'Sword en Shield' legt de Pokémon Company wel een originele opvolger op tafel en veegt het de populistische kritiek van tafel met goede designs, nieuwe *mechanics* en een speelduur van toch meer dan twintig uur.

Cultuurbesparingen: een synthese

Profielfoto's kleuren geel, kunststudenten begeven zich op straat en zelfs 'Kulderzipken' komt weer boven water. Cultuurbesparingen raken heel wat initiatieven op cruciale plaatsen. Hier kwam dan ook heel wat reactie op in artikels, talkshows en panelgesprekken. Daarom hier: een synthese.

De Echte Vlaemse Kunst

Op 8 november deelde Vlaams minister van Cultuur **Jan Jambon** mee dat er fors bespaard zou worden op cultuur. Er is sprake van een besparing van zes procent op de werkmiddelen van culturele instellingen, en een besparing van zestig procent op de projectsubsidies. Deze maatregel werd niet in dank afgenomen. Diezelfde avond nog lichtte professor Kunstbeleid **Annick Schrams** toe: "Het is een investering, die terugkomt met uitverkochte zalen en een florerende, internationaal bekende filmindustrie. Zes procent heeft een onmiddellijke impact. De cultuursector is een heel dynamische sector. We hebben al onderzoek gedaan naar wat er gebeurt bij snelle, plotse besparingen en dan zijn het inderdaad de contractuelen, de kunstenaars. Coproducties sneuvelen ook meestal." Het wordt dramatisch, daar is

actrice **Janne De Smet** zeker van. "Mijn agenda stond vol, daar zal vast en zeker in gesnoeid worden. Als je ergens zes procent uithaalt, dan is de eerste die het zal voelen de uitvoerende artiest."

VERDEEL EN HEERS

Op 14 november lichtte Jan Jambon toe kennis genomen te hebben van alle tegenstand, hoewel al maanden geleden was toegelicht dat er een generieke besparing op werkmiddelen zou zijn van zes procent. N-VA-fractieleider **Peter De Roover** giet olie op het vuur bij het toelichten van de beslissing. "Het is een ideologische keuze. Kunst, beschaving en cultuur is ook, vind ik, schoonheid. Ik denk dat de voorbije jaren het gegeven dat kunst schoonheid is, vergeten is. Kunstenaars vroeger hadden een beter oog voor esthetiek." **Philippe Van**

Cauteren, directeur van het S.M.A.K., reageert: "Mocht er evenveel schoonheid zijn in de politiek als er vandaag in de kunst is, dan zouden we goed bezig zijn." Ook **Filip Brusselmans** van het Vlaams Belang reageerde op de kunstenaars met de uitspraak: "Typische culturbobo's, enkel geïnteresseerd in het geld van de Vlaming."

CULTUURVREEMDE MINISTER VAN CULTUUR

Julie Cafmeyer, performance-artieste en columnist bij *De Morgen*, verwoordde het als volgt: "Zou je van een minister van Cultuur niet verwachten dat hij zelf een visie heeft? Dat hij voeling heeft met cultuur? Dat hij de kunstenaar naar waarde schat? Dat hij zichzelf ziet als vertegenwoordiger van de sector in de regering? Dat hij een stabiel klimaat pro-

beert te creëren, los van politieke grillen? In de plaats wordt het nut van de kunstenaar in vraag gesteld.” Ook stelt ze zijn meerjarenplan in vraag, of er überhaupt een plan is voor de komende vijf jaar. Het gevoel dat bij heel wat kunstenaars nu de bovenhand neemt, is dat de minister die aangesteld is voor cultuur hen niet vertegenwoordigt. Zowel in de regering als in de beslissingen die hij neemt.

EEN NULLETJE MEER OF MINDER

Hierboven werd de generieke besparing van zes procent op werkingssubsidies al vermeld. Dit betekent dat er over het algemeen, in alle sectoren (ook bijvoorbeeld de zorg) een besparing van zes procent zal zijn. Dit zal ook zo zijn bij enkele cultuurinstellingen zoals KVS Brussel en Toneelhuis Antwerpen. Bij anderen, zoals De Vooruit, de Ancienne Belgique, De Singel en de Brusselse Philharmonie, zal maar drie procent bespaard worden. De zestig procent waarover de grote controverse dan vooral ontstond, is bij de projectsubsidies. “Ook wij waren ooit een project”, luidt het bij theatermaker **Ivo Van Hove** en choreografe **Anne Theresa De Keersmaecker** in een open brief in *De Standaard*. Ze hebben het onder andere over de vele eerdere besparingen op cultuur en het feit dat cultuur slechts een kleine fractie uitmaakt van de hele begroting. Ze stellen dan ook de vraag waarom besparingen bij andere grote spelers in het bedrijfsleven uitblijven. “Kunst is een economische speler zoals alle anderen. U weet dat. In Nederland heeft het Sociaal Planbureau onderzocht

dat de culturele en creatieve sector ruim 3,7 procent bijdraagt aan het bbp en verantwoordelijk is voor 4,5 procent van de totale werkgelegenheid. Dat is meer dan landbouw.” Hier wordt de incorrectheid van de idee van cultuur als subsidieslorper nog maar eens duidelijk gemaakt.

WATER AAN DE LIPPEN

Aangezien er steeds weer bespaard wordt op cultuur is de sector een pot die voortdurend wordt leeggeschaapt. Veel schiet er niet meer van over. “Terwijl bedrijven 400 miljoen mogen opsouperen en parlementariërs duizelingwekkende uittredingsvergoedingen opstrijken, staat bij veel kunstenaars het water aan de lippen”, aldus **Jens Meijen**, doctoraatsonderzoeker in de politieke wetenschappen aan de KU Leuven. **Michaël Pas** benadrukt de moeilijkheid, al dan niet onmogelijkheid, voor jonge kunstenaars om nog te beginnen. De idee dat de sector maar de nodige creativiteit moet hebben om hetzelfde werk te leveren met

minder budget leeft bij heel wat politici. “We rekenen op de instellingen om die besparingen zoveel mogelijk te proberen in te kapselen”, verklaart Vlaams minister voor Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed, **Matthias Diependaele** (N-VA). Verder maakt hij de vergelijking met de overheid, die op haar instellingen ook moet besparen. Hij vindt dat de cultuur die uitdaging ook moet aankunnen. “Het standpunt dat enkel bij hen het geld niet zou mogen gehaald worden, vind ik vreemd.”

DÉJÀ VU?

Om het eens over iets als de televisieserie ‘Thuis’ te hebben; een goed voorbeeld van een product voor de meerderheidscultuur. Daar draaien de nieuwe besparingen om, en hoe ze het culturele landschap kunnen hertekenen. Bokrijk krijgt wél geld. Men zou kunnen spreken over een manier waarop de overheid kritische klanken uit de cultuursector het zwijgen oplegt. “Jambon weet goed genoeg dat snoeien in cultuursubsidies hetzelfde is als snoeien in de diversiteit aan standpunten waarmee we in aanraking kunnen komen. Het is snoeien in kritiek”, legt Jens Meijen uit. Al begint dat voor sommigen verdacht veel te ruiken naar wat in Hongarije gebeurde onder **Viktor Orbán**. Die streeft naar culturele hegemonie, naar een staat waar de blanke, religieuze, heteroseksuele Hongaarse meerderheid hoogtij viert. Geen alternatieve visies, geen minderheden. “Het elimineren van alles wat vreemd of ongewoon is. Het canonfetisjisme van de Vlaams-nationalisten past perfect in dat plaatje”, duidt Meijen.

QUEEN NIKKOLAH: EEN KINDVRIENDELIJKE KOMAF MET ZWARTE PIET

DOOR MARJAN SUFFYS & MICHAELA NYANGUILE
FOTO'S: INTERNET

Het is weer de tijd van het jaar waarin lege schoentjes vol verwachting voor de kachel worden geplaatst en waar de kortingen van *Black Friday* vele ouders met lange wenslijstjes gelukkig stemmen. Maar het is ook weer tijd dat Zwarte Piet het zwaar te verduren krijgt. Is het einde van Zwarte Piet in zicht?

In wat ze *radical presences* noemt, verkleedt performance-artieste **Laura Nsengiyumva** zich in **Queen Nikkolah**. Ze gaat als vrouwelijke, particuliere sinterklaas rond en ontvangt kinderen, zoals **Sinterklaas** dat doet, maar dan op een iets meer politiek verantwoorde manier.

De figuur van Zwarte Piet heeft het de laatste jaren zwaar te verduren gekregen. Hoe komt dat?

“Zwarte Piet wordt om vele redenen als racistisch gezien. Een belangrijke reden is dat, vóór de kolonisatie, Sinterklaas werd bijgestaan door een duivel. Na de kolonisatie van Congo is dit veranderd

naar een zwarte persoon, een karikatuur in feite. De specifieke traditie van Sinterklaas gaat dus inderdaad al jaren terug, maar Zwarte Piet is echt een koloniale erfenis, die minder dan een eeuw teruggaat. Dat Zwarte Piet een karikaturale afbeelding is van een Afrikaans persoon, valt niet meer te ontkennen. Ook is het zo dat als wordt gewezen op het feit dat de huidskleur van de zwarte piet door het roet van de schoorsteen ontstaat, dit het vaak alleen nog maar erger maakt. Is mijn huidskleur dan ook vuiligheid?”

“

Het feit dat de karikatuur van Zwarte Piet racistisch is, moet erkend worden

Volstaat het om de zwarte piet te vervangen door een roetpiet?

“Gezien de geschiedenis van de kolonisatie is dit misschien wel een beter alternatief, maar aan de andere kant is dit dan weer een verlengstuk van de gewone Zwarte Piet. Het blijft een karikaturale afbeelding van een Afrikaan, waarbij de huidskleur wordt vergeleken met vuiligheid. Ook het kroeshaar blijft. De redenering loopt echt langs veel kanten spaak.

Eigenlijk moet er een breuk komen in het huidige verhaal. Bovendien hebben we niets aan een alternatief als er geen erkenning is voor het oorspronkelijke probleem. Er bestaat dan ook een groot taboe rond de koloniale geschiedenis. Men vermijdt de discussie, dus door het verhaal van de schoorsteen te gebruiken, beschermt men zich tegen het ongemak dat erbij komt. Het feit dat de karikatuur van Zwarte Piet racistisch is, moet erkend worden. Net zoals dat met bevolkingsgroepen zoals joden zo is. De figuur kan niet zomaar van een duivel evolueren naar een Afrikaans persoon om dan uit te komen als een goede piet.”

U verkleedt zich soms als ‘Queen Nikkolah’. Wat is dat en wat wil u ermee bereiken?

“Dat is een andere traditie, waarbij het idee is om alle effecten van de huidige traditie te balanceren. Ik probeer op een positieve manier in te spelen op de collectieve verbeelding van de kinderen. Zo verkleed ik me vaak in ‘Queen Nikkolah’, een soort vrouwelijke en zwarte Sinterklaas van Rwandese afkomst. Zo voer ik hier en daar actie tegen Zwarte Piet. Neem gerust eens een kijkje op mijn Instagramprofiel, dan ziet u wat ik bedoel. Ik woonde bijvoorbeeld vorige week een stoet in Deurne bij. Daarbij viel erg op dat ze de idee van Zwarte Piet wilden promoten, zelfs opdringen. Waarschijnlijk als reactie op

het feit dat de traditie nu in het gedrang komt. Het is best wel teleurstellend om te zien dat dat nog gesteund wordt. Dus ik ben bang dat als we niets zeggen en stil zitten, die breuk met het status quo nooit zal plaatsvinden en het land zwarte pieten zal blijven steunen.”

Wordt u soms aangesproken over uw werk?

“Vooral online. Dit jaar minder omdat ik besloten heb om mezelf te beschermen tegen haatreacties. Daarom kies ik ook eerder voor Instagram dan Facebook om mijn werk aan de wereld te tonen. Instagram is namelijk meer gericht op het visuele en Facebook op het woordelijke. Maar vorig jaar heb ik heel veel *backlash* gekregen, veel racistische commentaren.”

Was Zwarte Piet ook een belediging voor u in uw kindertijd? En is dat dan ook het geval bij blanke kinderen?

“Ja, absoluut. Ik ben opgegroeid in Brussel, dat een diverse stad is, dus dat werd niet zo openlijk gevierd en zo hard gecommercialiseerd als elders.

Maar ik ben als kind wel opgegroeid met de Franstalige versie van Zwarte Piet, die ‘**Père Fouettard**’ heet. Père Fouettard werd veel gewelddadiger in beeld gebracht dan de Vlaamse versie en die gewelddadigheid heeft me als kind wel beïnvloed. Ik begon een link te leggen tussen gewelddadigheid en zwarte mannen, met als gevolg dat ik zelfs begon bang te worden van mijn eigen vader.”

“

Niemand is geboren als racist

“Ook bij witte kinderen is dit zo. Ik heb dat al gezien bij de kinderen die ik tot nu toe ontmoet heb. Wanneer ze me zien in mijn Queen Nikkolah-kostuum, dan word ik door hen ook behandeld alsof ik echt Sinterklaas ben, want die kinderen kijken noch naar de huidskleur noch naar het geslacht van Sinterklaas. Neen, ze herkennen Sinterklaas in mij door zijn

symbolen, namelijk de rode kleur van zijn mantel, zijn staf en cadeaus. Dit is dan weer een bewijs voor de ouders”

Heb je dan ook het gevoel dat Sinterklaas als niet-witte of als vrouw zou moeten doorstromen in de toekomst?

“Ik denk van wel. In Nederland is er al een Zwarte Sint, New Sint en dan heb je nog mezelf, Queen Nikkolah. Het gaat vanzelf. Het is een natuurlijk fenomeen dat groter is dan onszelf, dus ik denk dat we langzaamaan andere personages zullen zien. Ik denk dat de volgende generatie een meer inclusief personage zal opbouwen om zo zichzelf te herkennen in de populaire cultuur. De volgende generatie zal de meest diverse generatie zijn uit onze geschiedenis. Niet enkel in de zin dat er meer etniciteiten zullen zijn in België, maar de volgende generatie zal ook meer contact hebben met de hele wereld en zich dan ook een mondiale identiteit toe-eigenen. Het zal vanzelf gaan.”

Passie Voor Film

Studio Skoop,
het kloppende Gentse filmhart
5 cinemazalen en een vree wijs filmcafé

Bekijk Auteurs- en Wereldfilms
in de beste omstandigheden:
digitale cinema in een uniek kader!

MATTHIAS SCHOENAERTS

JASON MITCHELL

BRUCE DERN

FROM EXECUTIVE PRODUCER ROBERT REDFORD

THE MUSTANG

Studio Skoop

ALTIJD JUISTE HOROSCOOP

door Lox, D. illustratie door Blontröck, D.

Deze horoscoop is helemaal juist en daarom geschikt voor de goedgelovige medemens. Ben je op een zoektocht naar de waarheid? Hier is de waarheid: er zijn meer kippen op de wereld dan mensen en binnenkort plannen ze een invasie op het Witte Huis want ze hebben een hekel aan oranje brulkickers.

Vissen

Geld is niet het enige dat telt, maar wat is dat met die dure studieboeken? Je kan ze beter niet aankopen, want je doet er uiteindelijk toch niets mee. Of koop ze tweedehands, alhoewel dat bij de Economie moeilijk blijkt (lees: Het Mysterie van de Verdwenen Facebookberichten, *red*). Conclusie: investeer je geld in het omkopen van vrienden die samenvattingen maken.

Boogschutter

Je studies vergen heel veel tijd en je lichaam verkeert in een constante staat van vermoeidheid. Vergeet niet dat 'in de Overpoort pintjes drinken' geen kwalitatieve pauze is. Je kan beter de chocomelk testen van onze Best of: chocomelk.

Kreeft

Pas op voor de zon, want die heeft een sluw plannetje. Over ongeveer vijf miljard jaar zal zij vergaan! Als je dan toch op je hoede bent, vergeet niet dat het koud wordt en er overal ijs ligt. Jij zal sowieso diegene zijn die voor een vol plein uitglijdt en daar eeuwig aan herinnerd wordt door je vrienden.

Steenbok

Je bent een mens van vlees en bloed en dat zal wel nog even zo blijven. Oorlog en vrede zijn tegengestelden. Water bij de wijn doen zorgt ervoor dat de wijn minder lekker is. Een slak kan drie jaar na elkaar slapen en uiteindelijk komt alles wel goed.

Maagd

Je leven is chaotisch. *Deal with it.*

Tweelingen

De maan zegt dat je blij moet zijn met jezelf, en wie ben jij om te redetwisten met een hemellichaam. Pluto moet je beter niet geloven als die zegt dat je veel geld zal verdienen, want **Pluto** is een liegende hond. Jupiter vraagt om deze *Schamper* niet als toiletpapier te gebruiken want dat schuift te zeer en Saturnus bewijst dat jij er zeker op één examen zal door zijn.

Waterman

De liefde is een mijnenveld. Blijf er liever van weg.

Weegschaal

Je moet meer balanceren in je leven. Hoe doe je dit? Drink een pint, ga naar een open plek, draai vijf rondjes en ga op één been staan. Zorg dat je niet op je bek gaat. Lukt dit, dan ben je gek, want waarom zou je dat zelfs proberen?

Stier

Je hebt veel goede ideeën de laatste tijd en het eerste was het lezen van deze *Schamper*. Het tweede idee was de *Schamper* niet wegleggen om een planning te maken voor de komende examens, het derde was beslissen dat je de examens meeneemt naar augustus omdat je liever alle *Schamper*s van dit jaar (en de voorgaande) wil lezen. Het vierde was de satire op pagina 38 lezen die de eindredacteur schaamteloos in dit stukje binnensmokkelde.

Schorpioen

Tijdens de blok wil je genieten van Hotel Mama, maar de roomservice komt om de tien minuten checken of alles nog goed gaat en je kan je niet concentreren. Volgend jaar wordt het toch overleven op Aïki Noodles en lauwe frisdrank.

Leeuw

Leg je gsm weg en kijk naar de wereld. Studenten die slapen, proffen die schoolmoe zijn, overal mensen die naar een scherm zitten te kijken. Je beseft dat je de enige bent die aan het rondkijken is als een idioot, dus neem je gsm maar weer vast, want de wereld is veel saaier dan de volgende aflevering van je favoriete serie.

Ram

Je hoopt dat je in deze horoscoop zal lezen dat je succes hebt in de liefde. Teleurstellend, maar om jou een plezier te doen: de liefde van je leven loopt voorbij, de kans op een soulmate is eindelijk daar. Jammer genoeg ben jij druk bezig met deze horoscoop te lezen en heb je de persoon niet eens opgemerkt.

LIEGENDE ARGENTIJN

Buenos Días Bart

Een brief uit Argentinië

ILLUSTRATIE EN TEKST DOOR DRIES BLONTROCK

Onze redactie ontving een brief van een prikkelend denker uit Argentinië. We vermoeden dat het om een vergissing gaat. Laat ons gerust iets weten als je denkt dat jij de geadresseerde bent of kent.

Aan mijn goede vriend **Bart**

Ik wil je bovenal mijn gelukwensen overhandigen. Wat jij op dit moment voor elkaar aan het krijgen bent, kan me ten eerste bekoren. Jij en je broeders van het Vlaams Behang (vreemde naam trouwens) haalden in mei ei zo na een meerderheid in het Germaanse gedeelte van België. Dat is een puike prestatie. Ik leid er zelfs uit af dat je niet alleen qua lichaamsbouw, maar ook qua denkwijze van een **Göring** naar een **Goebbels** geëvolueerd bent. Je bent een man die zijn en mijn oude strijdmakkers niet in de steek laat!

Nog een gelijkenis met die goeie ouwe Joseph: je bent erin geslaagd om de media volledig naar je pijpen te laten dansen. Het is wel vreemd dat de staatstelevisie de meeste weerstand biedt, maar aangezien je op dat ministerie zo'n naïeve gematigde conservatief hebt neergepoot, komt het wel in orde.

Ook was ik verheugd toen ik las dat je grondig zou snoeien in het 'cultuurbudget'. Een slimme zet. Die zogenaamde 'kenners' hebben geen enkel benul van werkelijke schoonheid. Dat mocht ik in *Wienal* aan den lijve ondervinden. Daarom is die Vlaamse canon ook een prachtidee. Men dient geen schaamte te voelen wanneer men het luisterrijke Vlaamse verleden viert. Vlaanderen stond immers steevast aan de juiste zijde.

Het is wel duidelijk dat je stilaan klaar wordt voor de macht. Begrijp me niet verkeerd, Antwerpen is een stad die me zeer nauw aan het hart ligt. Maar als het volk roept, moet zijn *Führer* luisteren. Ik hoorde zelfs geruchten van een vreugdevuur dat te Bilzen ontstoken werd om de

“

In Bilzen werd
een vreugdevuur
ontstoken om
de zege van de
arische zaak
te vieren

zege van de arische zaak te vieren. Hier wens ik toch te vermelden dat ik daarbij een puntje van kritiek heb. Je moet groter durven te denken. Denk meer in de richting van een grote *demokratische* instelling. Liefst in de hoofdstad. En probeer de schuld bij voorkeur op de bolsjewieken af te schuiven. Dat is een trucje dat je al goed beheerst.

Toch heeft het glorierijke Vlaamse front de macht nog niet veroverd. Hoe komt dat? Wel, eerst en vooral omdat je er koppig aan vasthoudt, de verfoeilijke weg van de *Demokratie*

te bewandelen. Voor een werkelijke en totale machtsovername zal zo'n fluthuisje in Limburg niet volstaan en moeten er ruiten sneuvelen.

Bovendien was er nog iets dat me ten eerste überraschte. Er staat verdammt een jood op je eigen Antwerpse kieslijst! Je neemt natuurlijk je eigen beslissingen, maar ik zou dat soort lui op een ander soort lijst zetten. Jouw illustere voorganger **Reimond Tollenaere** draait zich om in zijn graf. Voor zover dat natuurlijk gaat, als je in duizend stukken verspreid over een Russische toendra ligt.

Op deze nostalgische noot rond ik graag af. **Evita Braun** roept me voor het Essen. Veel succes in al je verdere ondernemingen gewenst.

Adios muchacho

SOCIAAL SUÏCIDALE STUDENTJES CONTROVERSIËLE OPINIES

In de les criminologie

In de les psychologie

In de les economie

Liegende vrouw

VROUWEN ZIJN NIET GRAPPIG.

DOOR FLO TOMLINSON

Het viel mij op dat onze satire-artikels toevallig bijna uitsluitend door mannen worden geschreven. Nu, is dit wel toeval? Je kan het steken op seksisme, het systematisch minderwaardig achten van het vrouwelijke geslacht of het glazen plafond, maar ik denk dat ik het echte antwoord heb: vrouwen zijn gewoon absoluut niet grappig.

Dat vrouwen de verfijnde kunst van de scheetmop niet herkennen is nog wel te vergeven. Iedereen weet namelijk dat sommige van de meest hilarische dingen vuil,

seksueel en onbeleefd zijn. Elke man van cultuur kan wel lachen met een goeie, vuile seksmop. Natuurlijk zou een vrouw met zelfwaarde zich beslist niet moeten bezighouden met dit soort thema's en is zij dus absoluut niet geschikt voor het vak van de humor.

Bovendien zouden wij vrouwen het als voordeel moeten zien: nooit zullen wij de sociale druk ondervinden om een scherpzinnige opmerking te bedenken, nooit zullen we de absolute vernedering moeten verduren als niemand met ons grapje lacht.

Want iedereen weet, en heeft zich al neergelegd bij het feit, dat vrouwen gewoonweg niet grappig zijn.

Ten slotte, hoe zou je een onbekende vrouw nu het hof kunnen maken op café als ze je dappere pogingen om haar te versieren met ludieke openingszinnen en grensoverschrijdende moppen zomaar overschaduwde met haar eigen gevoel voor humor? Ik denk dat het in ieders voordeel speelt als vrouwen ver weg blijven van het vak van de komedie.

NTGENT.BE

+32 (0)9 225 01 01

NTGent

ANATOMIE VAN PIJN

LIES PAUWELS

Koop een 5x10
jongerenabonnement
en ga 5x voor telkens €10 naar het theater.

Foto: © Fred Debrock

♀ NTGent Schouwburg

11-18.12 & 01-06.02